

SLOVENEČ

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Odkritje Prešernovega spomenika.

Hvaležni Slovenci so včeraj slavili prva svoja pevcev. Na tisoče in tisoče slovenskih bratov in sestra je včeraj v tem imenu prihitelo v slov. stolico in to kipeče čustvo hvalečnosti številnih slovan. množic je bila najlepša poteza včerajšnje slavnosti. Slavnost je bila velikanska, a manjkalo ji je marsičesa, da bi se množicam dalo tudi kaj drugega nego samo vloga — štafaže. Pripravljalni odbor je pokazal le malo smisla, kako se oddolžiti tolikim gostom in kako organizirati tako ljudsko narodno slavlje. Množice so hotele biti navdušene, pa se je nekaj mrzlega ovijalo okoli njih in to je tlačilo menda tudi sicer jako živahne Ljubljance, da jasno solnce ni moglo predreti megle, ki je legala okoli njih. . . . Slovanske goste so vabili, prišli so, a vpraševali so se: Zakaj nas vabijo, če se nas — boje? Mi nismo hoteli slavnosti kaliti, preden se je vršila, stem da bi z zasluženostjo drugo glasno, menda zato, da bi nihče ne vzdramil njihovih mrzlih duš in da ne bi nihče pogledal v skrivnosti tako mrzlih prirediteljev in njegovih — zvez! Kdor je videl, kako se je slavnost razvijala, spoznal je, zakaj so hoteli ostati lepo med seboj, ne mislijo naj pa, da so bili gostje tako kratkovidni, da bi tega ne bili videli in spoznali. Da bi bila slavnost popolna, morale bi biti v odboru zastopane vse slovenske struje, kajti velika predznanost in smešna ošabnost je bila če se je sedaj, ko je denar za spomenik nabran, „Narod“ še bahal, da je denar za spomenik nabrala samo narodno napredna stranka in da je radi tega (!) bil izbran njen vodja za slavnostnega govornika, dočim lahko trdimo, da je med darovatelji velika večina nasprotnikov „Naroda“ kliče. Tudi med udeleženci je bilo tako, in velika večina izvenkrajških Slovencev bi se lepo zahvalila, če bi se na Prešernovo slavnost vabilo v ime propadle Hein Tavčar-Schwelove stranke in v ime klikarske politike Dežmanovih grabelj. To smo morali tu povdarjati, da se ne bo „Narod“ zopet po krivici bahal. Na tem mestu moramo povdarjati, da se slavnost povzdignili poleg slovenskih gostov s svojo udeležbo posebno izvenkrajški Slovenci, v prvi vrsti Tržičani in Stajerci in da bi brez velikega njihovega števila slavnost ne imela značaja manifestacije. Pri slavnosti je bilo okoli 178 društev in delegacij z okoli 36 zastavami, bilo bi jih pa lahko še trikrat toliko, če bi se bil odbor zavedal pomena prave narodne slavnosti in ne iskal preveč sebe samega. Tako je veliko organizacija „Slovenske kršč. soc. zveze“ namenoma popolnoma prezrl in vender je to organizacija navdušenega narodnega dela in njene mladeniške in delavske čete bi s svojimi iskrenim navdušenjem in svojimi številnimi zastavami, število včeraj navzočih zastav še znatno presegale, in le povzdignile narodno slavnost. Odbor pa je hotel imeti Prešerna zase in ne za ljudstvo in je pokazal, dasi „narodnonapreden“, najgršo omejenost in tisto plitvo nestrpnost, katero je Prešeren tako krepko sovražil.

Bogato v zastave je bila že v soboto odeta Ljubljana. V mnogih izločnih oknih so bili okrašeni Prešernovi kipci. S stolpa na Gradu je plapolala mestna zastava, katero naj bi se drugič nadomestila slovenska narodna zastava, saj se v Celju na posebno vidnih točkah umakne mestna zastava frankfurtske. Ob postopanju pripravljalnega odbora je bilo treba pač mnogo samozatajevanja, da so skoro vse hiše naših somišljenikov imele zastave in da so, kjerkoli se je te od njih želelo, stvari

šli na roko. Zgodilo se je to z ozirom na slovanske goste. Mnogo se je opazilo, da knezoškofjska palača in hiše kanonikov niso imele zastave. Kdor je čital sramotno pedle članke v „Narodu“ zadnji čas, se temu ne bo čudil. Kadar se dá vodilna beseda pri slavnosti možu, ki je proglasil „Los von Rom“ za svoje geslo in v svojem glasilu sploh drugega ne dela, nego izpodbopuje ver, bo vedel, da tedaj knezoškof ljubljanski nad tem ne more manifestirati svojega veselja in ne sme pokazati, da soglašja s tako prirediteljo. Sicer je bil pa pripravljalni odbor tako netakten, da škofa seveda niti povabil ni. Poleg tega je bil odbor sestavljen samo iz onega magistrata, ki se je javno odrekal vsaki zvezi s škofom in je knezoškof le dosledno ravnal, ako zastave ni razobesil. Naj se hudujejo liberalci nad prireditelji, ki so ustvarili take razmere, da škof ni mogel ravnati drugače. Sicer pa knezoškof s tem, da zastave ni razobesil, ni niti v primeri toliko pregrešil, kakor n. pr. narodno-radikalni župan — Hribar, ki je največji zaslužek dal pri slavnosti Nemcu, ki v zahvalo, da je dobil drago plačani banket, še zastave ni razobesil, in pa oni, ki so z ozirom na vlado in Nemce skrbeli, da so bili sprejemi slovenskih in slovenskih bratov kar mogoče ihi in tako boječe skromni, da niso megli razburiti niti najhujšega birokrata.

Ljubljana je po krivdi pripravljalnega odbora sprejela svoje slovanske brate tako, kakor bislabšene mogli biti sprejeti v najbolj zagrizenem nemškem mestu. Vlado in vpliv nemško-slovenske zveze se je videl iz vsakega kota. Naravnost presenečena je bila v soboto popoldne došla stotina Srbov. Dolžnost pripravljalnega odbora bi bila pravočasno oskrbeti za dohod srbskih gostov in obvestiti občinstvo, a — nič. Srbi so se pripeljali, so izstopili in našli na peronu našega župana, in vsaki njegov strani po enega magistratnega uradnika. Vse je bilo tiho. Niti en glas jim ni donel v pozdrav, njim, ki so tako hrepeneče pričakovali obema svojih slovenskih bratov, ki so seboj pripeljali pevski zbor pod vodstvom odličnega srbskega skladatelja gosp. Mokranjca, da bi zapel Ljubljani pozdrav. Žalostno presenečeni so se odpeljali v mesto, kjer so jih pustili popolnoma same brez voditeljev! Tako rediteljstvo je naravnost škandal in prava sramota za pripravljalni odbor! Srbi so hodili po nepoznani Ljubljani, nevedoč, kje so njene znamenitosti.

Kako vse drugače je „Slov. kršč. soc. zveza“ preskrbela lani za štajerske mladence! Ko smo pa morali zdaj gledati to nemarnost, smo se nehote morali nasmešiti, in dobro poznavajoč naše napredne junake, smo ironično dejali: „Slovane vabijo, pa se jih boje!...“

Kdor je hotel tako škandalozen sprejem Srbov staviti na rovaš nepravilnosti v soboto, je pri sprejemu tržaških gostov videl, da ni tako in da tiči tu zadaj preziranje iz namena. V srce se nam je smililo to tržaško dobrosrčno ljudstvo, ki je zopet prišlo na slavlje, prirejeno po strankarskem odboru, dasi je bilo že opetovano pri takih prilikah razočarano. In prišlo je zopet z dolgim vlakom nad 1300 oseb z 10 drštenimi zastavami, skoro vsak s slovensko zastavico v roki. Ko je vlak vozil na peron, gromeli so že iz daljave „živio“ klici Tržičanov, z zastavami so pozdravljali slovensko prestolico, ki bi morala biti tudi njihovo srce. A na peronu je bilo vse mirno in mrtvo! Nič ljubljanskih društev, nič godbe, nobenega pozdrava. Prava slika komadne, sebične, zaspane napredne Ljubljane. In ta Ljubljana naj se primerja s srcem češkega naroda, ki vedno s tako odkritimi rokami prsrčno sprejema svoje brate? Tisti, ki so slavnost prirejali, so ostali doma. Celo reditelj niso dali na razpolago; videli smo samo enega reditelja, ki se je takoj po dohodu vlaka

vsedel v kočijo in se — odpeljal. Tržičani so nekoliko časa gledali okoli sebe, pomislili, kako sijajno so v Trstu sprejeli „Glasbeno Matico“, potem so se pa sami uredili v spreved in žalostno odkorakali v „Narodni dom“.

Ali so mislili gospodje v pripravljalnem odboru, da je že vse storjeno za goste če se sveti v prvih vrstah nekaterih ljubljanskih frakarjev ošabnost in nadutost? Ljudje so se opravičeno norčevali in dejali: „Sprejem so zaspali, kakor često zaspi naš tržni komisar svoje uradne ure“. Pa smo se zopet nasmešili v svesti, da smo mi še vsikdar boljše sprejeli svoje goste, ker se ne bojimo ne vlade in ne Nemcev. In zasmilila se nam je vsa narodna naprednost ljubljanska in videli smo jo globoko spodaj pred dejstvom, kako n. pr. v Celju gromovito sprejemajo pruske vojake, samo zato ker so nositelji nemške misli; nositelji slovenske ideje ob Adriji pa skoro da na kolodvoru niso rekli: „Sedaj Vas še ne potrebujemo. Potrebujemo Vas bomo še le ob 10. uri popoldne za štafažo.“

Tako je poplačala Ljubljana gostoljubnost tržaških Slovencev, o kateri bi znala „Glasbena Matica“ kaj povedati. Ni se čuditi, da so nekateri Tržičani takoj razočarani rekli: Prvič in zadnjič smo bili v Ljubljani.

Štajerskih Slovencev se je pripeljalo nad 20 voz. Celjski Slovenci so pripeljali seboj svojo godbo, ki je znatno povdignila vso slavnost, katera bi bila brez te godbe še bolj mrtva. Slovenski Celjani, ki so v najhujših bojih vedno sijajno sprejemali Ljubljance na vročih celjskih tleh, so bili tudi silno presenečeni, da so brez vsakršnega pozdrava, niti v „robovski“ slovensčini, morali sami odkorakati v mesto. Na potu v mesto jim je sviral njihova godba. Tudi slovenskih Korošcev je znatno število napravilo dolgo pot v Ljubljano, a kakor čujemo, njihovega govornika nikjer niso pustili niti k besedi. S tako ureditvijo se ljudje odbijajo od Ljubljane in če bi čestiti narodnonapredni pripravljalni odbor prirejal še večkrat „narodne“ slavnosti, bi naposled ostal sam.

Na slavnostnem prostoru.

Ob najlepšem vremenu se je ob polu 11 uri popoldne včeraj pričela slavnost odkritja spomenika. Policija pod vodstvom šefa policije g. dr. Zarnika in g. komisarja Robide, ter ognjegasnno društvo pod poveljstvom gospoda Lud. Stricla in g. Čudna je vzorno skrbela za red. Ognjegasnno društvo je nastavilo pri Mayerjevi lekarni tudi rešilno postajo, pri kateri je posloval gospod dr. Zajec. Velika množica občinstva je oblegala okolično slavnostnega prestora, na tribuni zgrajeni pred Frischovo hišo in na frančiškanskih stopnjicah je bilo vse polno odličnega občinstva. Ob polu 11 uri so prišle prve vrste slavnostnega spreveda na Marijin trg. Na čelu spreveda je jahala 12 Sokolov na čelu jim gosp. Jos. Turk in trobentač g. Perdan, sledile so jim dvovprežne kočije z župani in venci slovenskih mest Prage, Beograda, Zagreba, zastopnikom češkega kluba dr. Heroldom in delegacijami odličnih slovenskih zavodov. Sledilo je nato okoli 400 Sokolov s 7 zastavami, nad 300 zastopnikov slovenskega, češkega in hrvaškega dijaštva raznih struj. Katoliško-narodno dijaštvo je odposlalo okoli 40 članov ter nastopilo s prekrasnim vncem. Slovenski abiturijenti so skupno nastopili. Nato so sledila v posameznih oddelkih razna društva. Mnogo društev je nosilo seboj vence. Živahno so bili tu od občinstva pozdravljeni zastopniki srbskega naroda.

V sprevedu sta svirali dve godbi: Ljubljanska društvena godba in celjska narodna godba. Naznanjene godbe iz Kranja ni bilo. Vsprevedu so korakali tudi zastopniki približno 10 slov. obč. zastopov, na čelu jim obč. zastop iz Kranja. Posebno so imponirale številne čete tržaških Slovencev, katere je pa pozdravljalo samo dijaštvo s par klici „živio Trst!“, dočim so prvaki stali tiho in mirno, kakor

kipi na kakem spomeniku. . . Narodne dame so nosile velikanski šopek. Od ognjegasnih društev je bilo zastopano poleg ljubljanskega, ki je skrbelo za red, samo ognjegasnno društvo iz Spodnje Šiške. Spreved se je razvrstil, kakor je prišel, ob skoro grobni tišini. Lep pogled je bil na 36 plapolajočih zastav, od katerih je bila, seve, velika večina od izvenkrajških Slovencev, katerim bi morali biti prireditelji v prvi vrsti hvaležni. Tudi nekaj društev iz bratske Hrvaške je korakalo v sprevedu. Odlikovale so se posebno tudi brhke Slovence iz Šiške in St. Vidu v narodni noši in zastopnice in zastopniki z Bleda v slikoviti gorenjski narodni noši. Spreved so zaključila ljubljanska društva, med njimi „Glasbena Matica“, katere pevke so nosile v rokah šopke, da jih vržejo ob odkritju pred Prešernov kip. Ves spreved je bil na slavnostnem prostoru nekaj minut pred 1/4 na 12. uro, tako da je spreved trajal približno tri četrt ure. Združeni ljubljanski pevski zbori zapoje pod vodstvom koncertnega vodje g. M. Hubada Nedvedove kantato „Slava Prešernu“. Nato nastopi na govorniški oder, ki je bil postavljen ob tiru električne železnice, slavnostni govornik dr. Ivan Tavčar. Nekaj „Savanov“ zakliče „živio“, sicer pa vse tiho.

Slavnostni govor.

Govor dr. Tavčarjev je bil popolnoma prazen. Domača naloga vsakega petošolca bi morala povedati več, da bi se povzpela do povojnega reda. Začel je seveda s klerikalci. Konstatiral je, da Prešernova dela lijejo blagoslov na slovensko zemljo. „Mi smo zidali v tem času božje hrame in veliko drugega velikega, a Prešern ni imel svojega hrama do danes. Naš narod je tlačil težek kamen, in ta kamen je naš svet dolg.“ Zahvalil je vse, ki so pripomogli, da se je iz našega značaja izbrisala ta črna lisa.

Prišel je imenitni trenutek, ki ga je „Slovenec“ tako točno napovedal: Ušlo mu je, da se je spomnil tudi „Slovenca“, in sicer nas je spravil v delikatno zvezo z narodnim žensvom: „Tudi naše narodno ženstvo si je prostovoljno in rado naložilo jarem, dasiravno je vže naprej dobro vedlo, da ne bo želo zasluženega priznanja in hvale pri onih ljudeh, ki vidijo vse le temno, ker opažajo to na drugih, pri sebi pa vidijo vse le svetlo. A mi, mi smo hvaležni našemu vrlemu narodnemu žensvu. (Živio-klic.) Kdor hoče vpiti, naj le vpije, toda ti glasovi ne segajo v one sinje višave, kjer vlada naše slovensko ženstvo.“

O Prešernovem življenju — je dejal — ne bo govoril: „Danes se meni to ne zdi potrebno; preponižno je bilo Prešernovo življenje; znano je vsakomur, saj se zrcali v njegovih prekrasnih poezijah. Ko je izginilo Prešernovo življenje, so zrasle iz njegovega groba nesmrtnne poezije, ki so najsvetlejšje zvezde na horizontu našega slovenstva. Kdor ve to, ta hrani evangelij v sebi, ki bo živel tako dolgo v naši duši, kakor vsak evangelij.“

Velik je bil Prešeren, enak mogočnemu hrastu, ki ima svoje korenine globoko v zemlji, z vejevjem pa se dotika neba. In vsi oni, ki so nastopali za Prešernom, so bili za njim in pod njim, ostali so neredkokrat le golo grmičevje, ki se plazi le po zemlji, v višave se pa ne more pospeti. Zemlja, ki ga je rodila, hrani v sebi mnogo velikih in silnih moči, ki se bodo enkrat razvile z vso silo: zato je današnje slavlje znamenje moči, znamenje narodne zavesti in izbuje svobode. Omenil je, da je naše današnje slavlje vseslovensko in to se ne bojimo povedati (?) pa vrhu tega je ta slavnost tudi slovenska. Prešeren ni zaostal za Trubarjem, kajti oba sta prebudila dušo slovenskega ljudstva, zaspano v vsakdanjem življenju.

Omenil je še, da bo živel ta spomenik v Ljubljani, kjer je Prešeren storil toliko dobrega. Prešeren naj vé, da je on največji zaklad slovenskega naroda. Zaspano dušo

slovenskega ljudstva je Prešeren vrgel s tira. Otožni duhovi pravijo, da je nasprotje prišlo med nas. Ali preprečiti se to ne dá, to pomenja kulturno gibanje in gibanje je življenje. Od Prešerna sem je tako. Sledovi se ne bodo dali izbrisati. Vzbujena slovenska duša hrepeni po vsakršnem napredku in tega tudi nikomur ne prikrivamo. In tako smo mu postavili v beli Ljubljani spomenik, v Ljubljani, ki rada goste čez vse dobrotljivo sprejema, ki se pa v svoji dobrotljivosti mora gibati v mejah, zahtevanih ji od krute usode. Dejal je med drugim tudi, da je še veliko oblakov nad nami, veliko teme med nami in nad nami. „Slovenska telesa slovenske duše ječe še v svojih sponah. Nekdaj se izvijo iz njih in takrat bo svetlo nad nami. Prešeren je bil pesnik in prerok. On nam bo porok, da se nam zboljšajo usode; in ko pade ta zastor v trenutku, ko se dvigne ogrinjalo, v tem svečanem trenutku, pravim: . . .

Zavesa pri spomeniku naenkrat pade. Vse se ozre v odkrit Prešernov spomenik, „Živio“-klici zadone, pevci hipoma zapoje „Hej Slovani“, streljane done z Gradu, zastave se klanjajo, dr. Tavčar stopi z odrca, ne da bi spregovoril zadnji stavek svojega govora, stopi doli — neopazovan. — Vse se ozira v Prešerna, gospodične mečejo v spomenik šepke, množica se odkrije in poje za pevci „Crna zemlja naj pogrezne tega, kdor odpada“ . . .

Govori slovanskih gostov pred spomenikom.

Na oder stopi zastopnik ruskega naroda vseučiliški docent Zabolotskij iz Kijeva, kateremu so se baje 14 dni delale ovire za njegov nastop — značilno dovolj in tudi žalostno! Občinstvo pa ga je pozdravilo z navdušenimi klici, s klici, ki so gromeli dolgo časa in so bili dokaz za slovansko srce našega ljudstva. Gosp. Zabolotskij je govoril:

„Danes se nahaja morda v prvič sredi sten bele Ljubljane, na kulturnem prazniku slovanskega naroda, v zbiru slovanskih govorov tudi rusko slovo. Sin daljne Rusije, ki se sedaj preraja k novemu življenju, prinaša z radostjo davek ruskih simpatij, pomniku pesnika slovanskega vstajenja, davek ruskega spoštovanja spominu njega, ki si je s svojimi divnimi tvorenji postavil spomenik ne s sohami narejeni, in jaz sem srečen, da je moji osodi pripadla čast, pozdraviti slovanski narod z njegovim praznikom v ravno istem času, ko vstaja v senci miru in meščanske svobode tudi v moji veliki domovini zarja novega življenja. Mnogo so prenesli bed in trpljenj na svojih zgodovinskih potih naši narodi, a zamoremo z vsjo vero povedati, da oni premerejo vse — in s širokimi, jasnimi prsi prodro sebi pota; porok te trdne vere je dejstvo, da se pojavljajo med Slovani taki silni, z voljo in umom duševni vodniki, kakor je bil pesnik, pred čegar spomenikom so se zbrali zdaj Slovani juga in severa, zapada in vzhoda

Sin čudovite, pesniške kranjske dežele, goreč patrijet svoje rodne Slovenije, ki vedno veruje, da „Vremena Kranjcem bodo se zjasnila“, napolnil je svoje življenje z borbo za ideal dobrega in krasote.

Mnogo let je prešlo, odkar ni več slavljene pesnika;

vže davno so umolknilli zvoki njegovih divnih pesmij; a ne govorite mi, da je umrl! On živi!

„Je živčnik razlit — a ogenj se odseva; odtrgan rože cvet — a vendar še dihti; razbita harfa vže — a še akord odmeva.“

In dolgo, dolgo še bode Prešeren jutranja zarja in zvezda voditeljica pesnikom njegove rodne zemlje, in ime Prešerna bo sijalo kot bliščeči biser v vencu boginje Slave.

Mi, Rusi, smo ponosni, da so na naš jezik prevedena vsa tvorenja Prešerna in zamoremo se nadejati, da se v meri spoznanja, v meri zblizanja naših bratskih narodov, približa čas, ko se bo raznesel glas o njem po Rusiji veliki, in v njej nazvali ga vsi bodoje jeziki, Kavkazec divji, Fin, Slovan, ponosni vnuk, Tunguz in step ga prebivalec bo Kalmuk.

Tema nepoznanja Slovanov od Slovanov zginja, blišči se zarja novega življenja: „Zorapuca, bitčedana“, in naj bo pozdravljeno solnce, naj se prežene tema. Slava toraj vsem genijem Slovanstva, ki se pregnali to temo, živijo bratski slovanski narod, ki je rodil in vzgojil velicega pesnika!

Vivat, crescat, floreat slovenska zemlja, ki je svetu podarila genija.

Velikemu geniju slovanskega naroda, pesniku Prešernu, iz globočine ruskih src — slava!

Nadpop Marko Petrovič, isto tako srčno pozdravljen, govori imenom srbskega stolnega mesta Belgrada in imenom srbskega naroda: Velikemu Slovincu, ponosu Slovencev in njegovi veliki duši se

klanjamo. V venec zahvalnosti smo Srbi prinesli tri najlepše cvetke: ljubezen, vero in upanje: ljubezen do Tebe, Prešeren in do narenda slovanskega, vero v moč zedinjenega Slovanstva, nado v boljše bodočnost našega slovanskega plemena. Hvala Ti, da nas spajaš, slovu duhu Tvojem, ki nas dviga. (Gromoviti Slava! klici) Srbi so položili srebrna venec na spomenik.

Župan, češkega kralja mesta Praga dr. Srb: Prišli smo iz zlate Prahe, iz ognjišča češkega naroda, da bi prinesli poždrave največjemu pevcu slovanskemu temu častitali v imenu češkega naroda, v imenu njegove stolice, zlate Prahe, v imenu čeških državnozbornih poslancev, vseučilišča, umetniške akademije itd. Prešeren je bil genij slovanski, ki je v prerokskem navdahnjenju napovedoval zblizanje Slovanov: „Največ sveta otrokom sliši Slave!“ On je tudi naš in češki narod je sedeloval po svojem pisatelju in narodnjaku Čelakovskem, da se je razvil njegov genij. Radi tega čestitamo z veseljem srcem in kličemo: „Večnaja pamjat Prešernu!“ V imenu Prage položi na spomenik srebrna venec.

Zagrebski župan dr. Milan Amruš (Živio“-klici Hrvatoma) govori v imenu „svobodnega kraljevskega grada Zagreba“ ter pozdravlja zbrani narod. V srcih naših naj živi Prešern. Kolikor slovanskih src, toliko spomenikov na Prešerna. Slovanski narod se je oddolžil svojemu velikanu. Spominjamo se besedi Petra Preradovića in „Na prešlost snujmo bodočnost!“ Izgine naj izmed nas danes vsaka mrznja, vsa žalost. Naj se izpolni Prešernove (?) proroške besede: „Koder solnce hodi, prepri iz sveta bo pregnan!“ Naj bi bil današnji dan vrec novega napredka, novega razvoja slov. naroda. V ime hrvaškega naroda polagamo pred spomenik hrvaško cvetje: Slava Prešernu!

Ravnatelj Senekovič je izročil spomenik varstvu mestne občine, kličoč županu: „Čuvajte spomenik, varujte ga, da ostane čist in svež na veke!“

Župan Hribar je sprejel spomenik v varstvo mestne občine z izjavo, da stoji v tem za njim ves občinski svet ljubljanski kot en mož. Bela Ljubljana odkriva spomenik s sodelovanjem gestov in raznih delov slovanskega sveta; imponujoč narodni praznik je to, začudil bi se Prešeren, če bi stopil sedaj med nas, začudil tolikemu oduševljenju. Njegovih dni takrat ni bilo. Mrtilo takratne Ljubljane ga je bolelo, bolelo, da Slovenec ne ljubi matere vanj upajoče. Danes dviga Slovenec ponosno svojo glavo, ker zavedati se je pričel, da je on tukaj gospodar. (Odobranje.) Slovanski jezik se je za Prešernovih dni govoril le v kmečkih kočah in poselskih sobah — a danes stopa v svoje pravice in ni sile, da bi mu zapredila zmago na celi črti.

Ta preobrat je povzročil Prešern s svojimi pesmimi, on je storil največ za probujo slovanskega naroda, on je storil tudi največ za povzdigo bele Ljubljane, kajti brez narodnega gibanja, bi ostala navadno provincijalno mesto, tako je pa postala važna kulturno središče. Od vsega a naroda postavljen spomenik sprejemam v varstvo, naj bi kljuboval zemeljskim in podzemeljskim viharjem. Geniju Prešernu in njegovemu spominu slava!

Pevci zapoje „Strunam“, navzočemu kiparju Zajcu občinstvo napravlja evacije, društva nosijo vence pred spomenik, nad katerem na skali ženska (genij) drži lovorovo vejico nad Prešernom. Tudi bolgarski časnikarji so položili pred spomenik venec po srbskem časnikarju g. Milanu Sijačkem. Ljubljanski Srbi so položili ob spomenik srebrna venec, tako da so bili ob vznožju Prešerna trije srebrni venci.

Nato so društva defilirala mimo spomenika ter se razvrstila v slavnostnem sprevodu po mestu. Pogrešali smo navdušenja, nekaj je težilo vse, slovanska duša bi se rada razvila, a položili so vanjo nekaj, kar je vse morilo. „Kakor pri pogrebu“, so dejali nekateri Tržičani. Semtertje je padlo nekaj cvetk na goste.

Stem je bila pravzaprav končana glavna slavnost in gostje so bili razven onih, ki so bili povabljeni na banket, zopet prepuščeni samim sebi. Kako bi bilo lepo, da bi se po češkem vzorcu skrbelo gostom za voditelje po mestu in okolici, ali da bi se vsaj skrbelo za kako veselico popoldne. Toliko vrlih pevskih zborov je bilo v Ljubljani, ki biseradi brez plačila pokazali občinstvu in s to celo želeli, a vkleleno se je vse v navadno gostilniško življenje in povrh se je dalo zvečer gostom le nekaj prav suhoparnih „komercov“, kjer je bilo pač veliko ljudi, kjer pa ni bilo pravega vodstva. Gospodje so menda mislili „Der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan, der Mohr kann gehen.“ Celjani so s svojo godbo šli na „Zeleni hrib“ in se tam zabavali ob veliki udeležbi občinstva.

Ves popoldan je Prešernov spomenik oblegalo mnogo radovednega občinstva.

Banket.

Banket se je pričel skoraj točno ob drugi uri popoldne v veliki dvorani „Narodnega Doma“.

Udeležencev je bilo okrog 300. Ubogi Prešeren! — To bi se prijel ti za glavo, ako bi stopil sedajle med nas! V življenju si se prepiral z drugimi slovanskimi narodnjaki in svojimi tovariši o tem, ako bi slovenski jezik sposoben, da bi se kdaj uvedel v urade in višje kroge? — In danes — malo več kot petdeset let po tvoji smrti se odkrili v stolnem mestu slovenskem tebi spomenik in dali tebi na čast povabljenim gostom slovanskim banket. Tu sedi načelnik stolnega mesta slovanskega in pozdravlja slovanske goste v slovenskem jeziku, tu sedi načelniki stolic drugih slovanskih narodov: Čehov, Srbov, Hrvatov, ter slave tebe in tvoj narod, tu sede uradniki, pravniki, profesorji itd. in proslavljajo v tvojem slovanskem jeziku tebe, ki si bil nekdanj tako preganjan zaradi slovensčine.

Vseslovanski je bil celo jedilni listek. Na programu je bilo: Novokrščena Vrbskajuha, ljubim po rusko, govedina po češko, piščanci po poljsko, mednarodna je bila z mrzlin, slaščice in sadje, — slovansko zopet plzensko pivo in naš dolenski ocvitek. Da bi nam nikdo ne očital, da se prav po starorusko zapiramo zapadni kulturi, sklenili smo z renskim in šampanjskim vinom. Kot ljubljanski unikum je bil pa nemški restavrater!

Ko smo stoji odpeli „Hej Slovane“, nagovoril je župan g. Hribar goste: Današnja slavnost nas navdušuje, krepi, vspodbuja; slovanska vzajemnost praznuje danes svoj praznik. Prešeren je bil prvi oznanjevalec slovanske vzajemnosti. Nadaljuje po rusko. Hvali Prešerna, ki nam je ustvaril pesniški jezik, ter ga uvedel v društvo drugih slovanskih jezikov. Prešeren je naš in je vseh Slovanov. Prodlr je tudi med ruski narod, ki se je vdeležil današnje slavnosti po svojem odposlancu profesorju Zabolotskem.

Castitke so brzojavili: Mesto Petersburg, vseučilišča: St. Peterburško, Moskovsko, Varšavsko, Kazansko itd. — Nato govori po češko: Na Prešerna gledajo vsi slovanski narodi. Ko ga Slovenci še niso razumeli, razumeli so ga Čehi. Da, pravzaprav se nam Čehi vzgojili Prešerna. Zato se jim moramo danes zahvaliti. Naj bi ta slovanska vzajemnost in ta vez med Čehi in Slovenci, ki nam je vstvarila Prešerna vedno obstala in se krepila. Čehi so tudi tako razumeli današnje slavlje in se v obilnem in častnem številu udeležili. Poslali so, kot zastopnika državnozbornskega kluba poslanca dr. Herolda, poslali so svojega največjega živečega pesnika, vseučiliškega profesorja dr. Jaroslava Vrchlickega, poslali župana stolice svoje, dr. Srba, poslali veliko število drugih odličnikov, poslali celo vrsto brzojavnih častitek. Nato govori po srbo-hrvaški. Zahvaljuje se Srbom da so tako množestveno posetili belo Ljubljano. Povdarja jezikovno edinost med Srbi in Hrvati, ki naj bi vela tudi h kulturni in duševni edinosti. — Potem zapoje vsa družba stoji: „Liepa naša domovina.“

Imed Slovencev so govorili še dr. Triller na slovansko kulturne skupnost, vodja Šubic in župan Šavnik. Odgovarjali so slovanski gostje: Za Čeha državnozbornski poslanec dr. Herold, ki je povdarjal vzajemnost slovansko in potrebo, da se spoznajo, zblizajo in pomagajo v vzajemni borbi. Napil je županu Hribarju v Ljubljani. Za Srbe je govoril župan belgrajski Kosta Glavinic Ljubljani, za Hrvate župan zagrebski, dr. Amruš. Dr. Amruš je povdarjal pomen žene v narodnem boju in v kulturnem razvoju slovanskih narodov in nato napil so-progi župana Hribarja. Za Čeha je govorila še znamenita pisateljica Preissova, ki je povdarjala, da Prešeren ni samo slovanski, ampak tudi češki, in da raditega današnji praznik obhaja tudi češki narod, kot svoj lastni praznik. Hrvaški pisatelj Gjalski slovanski demokraciji in spominu Prešernovemu. Slednjič se je zapelo: Naprej zastave Slave in potem je gospod župan Hribar zaključil banket.

Sploh se je banket vršil v lepem redu. Naj bi — Slovenci imeli neko skupno idejo, za katero bi lahko skupno delovali vsi Slovenci — ideje vseslovenske, — ako bi se v drugih vprašanjih ravnali po načelu: „In omnibus caritas.“

Socialno-demokratska Prešernova slavnost.

Ob 3 popoldne so prikorakali pred Prešernov spomenik socialni demokratje. Bilo jih je okolu 250. Na čelu se je vozilo par kolesarjev, na to so pa nosili venec trboveljske in venec juž. soc. demokratske organizacije.

Etbin Kristan je nagovoril zbrano ljudstvo. Naglašal je, da je bil Prešeren velik genij, ki je izvršil veliko delo. Takrat je to delo pomenilo trudapolno, pogumno in popolno

požrtvovalnost. Takrat je pomenilo biti Slovenec, ne pripadati narodu, marveč zaničevanemu sloju. Slovenski jezik je bil takrat zasmehovan celo od takih, ki so izšli iz ljudstva na boljša mesta. Bil jim je jezik dober za kuharice, dekline in hlapce. Reči se sme, da je med Prešernovimi pesmimi najti mest, ki prav lahko služijo za geslo vsakemu socialistu. Naj kdorkoli zataji svobodoljubne Prešernove misli, slov. socialni demokratje jih ne bodo in jim hočeje izgovajati zmago. „Tje bomo našli pot, kjer nje sinovi si prosto voljo vero in postavlo.“

Pri soc. dem. komerzu „pri levu“, kjer je bil prostor okrašen z rdečimi zastavami, je bil glavni govornik g. Kristan. Slavil je Prešerna kot pesnika svobode, predvsem pa kot pesnika nižjih slojev, ljudske duše, katero je on umel kot malekdo drugi. Posebnih političkih ekskurzov govornik ni delal, prijel pa je precej ostro liberalne kliki, ki se je pri prireditvi slavnostnega odkritja Prešernovega spomenika zato stavila v ospredje, da samo sebe poveljuje in se pokaže v svoji svili in klaku. Seve govornik parkrat tudi zamahuje proti klerikalcem in temi, kakor je to že stalna točka na rdečem programu. G. Kopač in Linhart sta slavila mednarodno delavsko vzajemnost, bičala Klinkovströmer zavod, povzdigovala Prešernovo svobodoljubje in izrekla mnenje, da si Prešerna ne morejo osvajati zase ne klerikalci ne liberalci, ampak — seveda socialni demokratje. Potem se je recitalo nekaj Prešernovih pesmi, g. Linhart je prednašal „Nezakonsko mater“, tudi nekaj iz „Krsta pri Savici“ se je recitalo. Tu je prav vrlo svirala domžalska godba.

Komerzi.

Zvečer ob 8. uri so se pričeli komerzi. V „Narodnem domu“ je bilo na vrtu natlačeno polno občinstvo. Svirala je društvena godba, peli so Tržičani, „Glasbena Matica“ in „Slavec“. Govornika gosp. dr. Iv. Milana Hribarja ni skoro nihče čul. Govoril je samo svojemu omizju. Drugi govornik g. dr. Fran Novak je govoril: Ni dovolj, da smo postavili spomenik Prešernu, ampak treba je razumevati tudi njegove ideje. Požrtvovalno je ljubil domovino. Prešeren ni pel visokim krogom, ki priprosti narod gledajo po strani (Klici: „Tako je!“), ampak on se je obrnil na ves narod, on je sin priprostega naroda. Če bomo nared tako ljubili kakor on, ne bodo nas izzivali, kot danes, tujci na naši zemlji. (Glej „Ljubljanske novice“.) Uredn.) Pest naša bo morala v skrajni sili dokumentirati resnično ljubezen našo domovino! (Viharno odobranje.) Proč z blaziranostjo, proč s preziranjem prestega naroda (Klici: „Proč, proč!“), v blaziranosti bi bila naša smrt. Slovenec biti, bdi naš ponos. Med priprosti narod pojdemo, izobražujmo ga, da bo vredno stopil v kulturno kolo. In približali se bodo potem časi, ko se bodo združili vsi Slovani. Prešeren ni rekel, naj se takoj združimo — rešitev bo šele v izobrazbi in kulturno izobraženi se bomo združili z ostalimi Slovani. Izvršile se bodo potem besede Prešernove: „Otrok, kar ima Slava, vsi nai si sežejo v roke“. Pozdravlja brate Srbe. (Živio!“-klici.) Naša ljubezen do njih je mogočna in ni je moči, ki bi nas mogla ločiti prej ali slej od združenja z našimi brati. Živeli bratje Srbi! „Glas. Matica“ je zapela „Sto čutiš Srbije tužni“, srbski pevci pa so pod vodstvom gosp. Mokranjca očarali občinstvo s krasnimi pesmimi.

Na komerzu pri „Novem svetu“ je najprvo pozdravil goste gosp. Dragotin Hribar, povdarjajoč, da danes ni le praznik Slovencev, ampak vseh Slovanov. Zagotavlja slovanske goste, da bodo zopet sprejeti z enako ljubeznijo, ko danes, kadar Slovenci zopet prirede kako tako slavlje. Toda tudi Slovenci se bodo vedno z veseljem odzvali vsakemu povabilu drugih Slovanov. Kličo vsem Slovanom: Bog Vas živi!

Več je povedal gospod profesor Tomislav Ivkanec, ki se zahvali za pozdrav in imenu Hrvatov iz belega Zagreba. Slovenci so vedno nastopali skupno s Hrvati in jim pomagali. Skupno sta krvavela Slovenec in Hrvat v boju s Franki, skupno sta pretakala kri pod Siskom, kjer so Hrvatje s pomočjo Slovencev porazili sovraga. Zato Hrvatje ljubijo Slovence. Slovenci so z današnjim dnem pokazali, da se kulturni narod, ker znajo ceniti zaslužne može. Živeli Slovenci! (Živeli Hrvati! Burne ovacije.) A tudi ženske so nam vedno pomagale. Našemu Gaju so Hrvatice prve priškočile na pomoč; istotako so vnete za narodno delo Slovenke, ki jim napija (Živio!) — Gospod Miroslav Štiglic nazdravlja slovanski pesmi. — Gosp. profesor Ivkanec pozdravi v imenu Hrvatov doslejšega župana g. Hribarja in pravi, da je g. Hribar vedno prvi, ko se gre za napredek. On je ideal slovanskega župana. Slovenci takega župana še niste imeli in ga ne bode. On ni le vaš, ampak tudi naš. Cenijo ga vsi Slovani. Spoštujte ga, cenite ga, lju-

bite ga, ker boljšega ne boste imeli več. (Viharni živio-klici.) — Župan gosp. Ivan Hribar se zahvali za pozdrav in pravi, da ni mislil, ko je posetil komerz, da bo gospod profesor Ivkanec slavil njegove zasluge, katerih pa v resnici nima. Pozdrav je veljal beli Ljubljani, za katero je vedno delal in bo. Skupno prelita kri je postala vez med Slovenci in Hrvat. Bog živi vrli hrvaški narod! (Živijo!)

Ker je obolel drugi govornik dr. Kešič, poprime za besedo zopet Drag. Hribar in pravi: Največ sveta otrokom sliši Slave! Danes se je to pokazalo, ko je prišlo toliko Slovanov, da kaj takega nismo pričakovali. Prešern je že takrat proroško čutil, da se Slovenci dvignemo. Njegove ideje so objemale ne le Slovencev, ampak vse Slované. Prešern je menil, da je mogoče v bratsko vez spojiti vse narode, a to ni mogoče. Slovani se moremo zanašati le na Slované. Napija Hrvatov, ki vedno podpirajo Slovence. S tem je bil zaključen komerz pri „Novem svetu“. Pele je pevsko društvo „Zvon“. Sicer se je pa občinstvo pri komerzu večinoma dolgočasilo in tudi nobene gode ni bilo.

Komers v hotelu „Ilirija“. Že pred pričetkom komersa in pred prihodom društvene godbe iz Celja je bil prostorni vrt hotela „Ilirije“ natlačen poln, tako, da je bilo le težko dobiti prostora. Med občinstvom smo opazili mnogo odličnjakov iz dežele, kakor deželnega poslanca Demšarja, dr. Rosina iz Maribora, sod. svetnika Novaka, kakor tudi mnogo ljubljanskih meščanov z rodbinami, lepo število Gorenjcev in Gorenjk v pestri narodni noši, mnogo dijaštva in nekaj slovenskih častnikov. Neumorno, dobro sviranje celjske društvene godbe je le povzdignilo splošno slavnostno razpoloženje občinstva, katero se je kakor je bilo soditi po veselosti, ki je vladala pri vsaki mizi, dobro zabavalo.

Govora poročevalec ni slišal nobenega. Morebiti se je govorilo šele proti polnoči. Odločena sta bila sicer dva govornika dr. Ravnihar in Holz, videli smo oba na vrtu, toda de desete ure zvečer ni nihče govoril. Naposled je govoril g. V. Holz, nekem predgovorniku, ki pa ni govoril.

Udeležba pri komerzu v kotel Llojdu je bila uprav velikanska, celo dvorišče je bilo prenapolnjeno z mizami. Pel je pevski zbor „Zvon“ iz Smartna in neki kvartet. Dr. Kušar je govoril v imenu kranjskih Sokolov o Prešernu. Vsebine njegovega govora je težko povedati, kajti fraze naštevati ni več mikavno. Le to naj omenimo, da se je rdeči kušar spravil nad črne zmake in je izjavil, da vsi slovenski molitveniki niso toliko vredni, kot Prešernove poezije. Prešern je bil svobodoljub zase in za narod.

Prešern pa ni bil samo pesnik preste ljubezni in svobodoljubja, ampak po mnenju Kušarjevem tudi pesnik politične svobode celega slovenskega naroda in zato klicem: Živio genij Prešern. Zabava ni bila tako animirana, kakor bi bila pri tej velikanski udeležbi lahko. Tudi tu ni bilo nobene gode.

Ob večeru so se odpeljali gostje manj navdušeni nego so prišli. Tržaški vlak se je zopet odpeljal ob popolni tiho. To pet prireditelj niso spali, ampak so pili sami med seboj. Kdo bi se brigal za goste! Vreme se bodo Kranjcem zjasnila še-le tedaj, ko bodo narodne slavnosti prirejali drugačni ljudje, ki v svojih govorih ne bodo podajali samo praznih fraz, ampak bodo govorili iz ljudske duše!

Dnevne novice.

Slavnostni govornik dr. Tavčar

je kot skrben in zaveden kolega seveda pomagal do časti tudi „Slovenca“. Naš list je bil prvi literarni izdelek, na katerega je indirektno opozoril dr. Tavčar pred Prešernovim spomenikom ves slovenski narod. Mi smo sicer že zdavnaj vedeli, da dr. Tavčar mnogo rajši bere „Slovenca“ nego Prešerna, a mu moramo za njegovo nepričakovano dobro izvedeno reklamo izreči svoje najobilnejše zahvalo. Obžalujemo le, da so mu pritrjevali večinoma samo liberalni „Savani“, a drugo občinstvo bi bilo rajši slišalo kaj o Prešernu. Tu so bili odlični slovenski pisatelji in profesorji, ki so mnogo duhovitega napisali o Prešernu. Med njimi so bili jako svobodomiselní gospodje, ki so kar strmeli, ko je dr. Tavčar govoril o evangeliju, o blagoslovih, o hramih božjih in o Trubarjevi reformaciji. Slavnostni govornik je tičal pač popolnoma v klerikalizmu; te so tiste spone, tisti okovi in tisti oblaki, ki jih je gledal pred sabo in se jih ni mogel iznebiti. Mogočno se je zavzel za narodno ženstvo. Ali smemo torej pričakovati, da bodo odslej prenehali ostudno podli napadi

na narodno ženstvo, katerih je poln „Slovenski narod“? Doktor Tavčar je govoril o „višinah“, v katerih se giblje narodno ženstvo. Ali se bo morda kaj povzdignil vsled tega sirovo nizki nivó, na katerem čepi „Slov. narod“? Ali niso slovenske ženske tudi članice Marijinih družb, katere tako podlo napada „Slov. narod“? Ali morda radi tega ne spadajo med „slovensko ženstvo“, ker jim ne dvorijo častniki? Vsaka Slovenka je narodna žena, ki pošteno vzgoji svoje otroke in tudi Prešerna je Slovincem dala poštena kmetica ne pa advokatinja. To naj si zapomni dr. Tavčar. Sicer pa je bil njegov govor tak, da je blamiral njega in slavnostni odbor. Cehi imajo silno razvite politične frakcije, pa pri narodnih slavnostih slavnostni govorniki povdarjajo le splošni narodni moment. Pri nas malih Slovincih mora biti seve drugače. Slava pripravljalnemu odboru, ki je gestom pokazal — Tavčarjevo kopito, ki je nekaj kopitarilo o „spenah“, a je sam na verigi slovenskonemške zveze.

Ljubosumni tovariš, ali jeza, ki nam ne škoduje.

Na svoja stara leta je „Slovenski Narod“ postal silno ljubosumen, ker se slovenska javnost, katero je toliko let vodil za nos, jako živahno bavi s „Slovincem“ in ker vsi najbolj razširjeni avstrijski veliki listi vseh avstrijskih narodov opetovano navajajo velezanime „Slovenčeve“ novice, „Narodovo“, „farško gonjo“ pa prezirajo. „Narod“ si je sedaj izmislil novo konkurenco. Casih poišče kake tiskarske pomote iz našega lista ter potem triumfira z njo. To je res „svetovni list“, ki se je spustil na to polje, na katero mu pa sledili ne bomo, in njegovih groznih tiskovnih pomot ne bomo priobčevali, ker imamo dovolj drugega dela in ker ne maramo enega korektorja povzdigovati nad drugega... Veseli nas, da tudi „Narodovi“ uredniki naš list take pridno beró. Ena tiskovna pomota v „Slovenca“ je važnejša, nego cel uvodni članek „Narodov“. Zadnjič so ti možje dobili v našem listu stavke o Edisonu, v katerem je tiskarski škrat priredil iz stavka „Edison dela po 36 ur nevnan“ — „Edison dela po 36 ur na dan“. Bolj kot mi so se temu čudili „Narodovi“ uredniki in le njihovi notici se je zahvaliti, da dan odslej res nima 36urnega dela. Slava torej „Narodovim“ urednikom, ki so tak svetovni dogodek preprečili, le škoda, da tega dejstva zopet nihče iz „Naroda“ ni posnel. „Narod“ pred občinstvom navadno silno prezirljivo govori o „Slovenca“, na občnem zboru „Narodne tiskarne“ pa bise bili skoro stepli, češ, daje „Slovenec“ stokrat boljši, nego „Narod“. Alivam hočemo citirati besede, s katerimi so hvalili „Slovenca“? Zato pa nikar ne „farbajte“ javnosti, ker če kdo čita „Slovenca“ in „Narod“, ve, pri čem da je. Zato se nam zdi prav smešno, če n. pr. „Narod“ naroči pri istovrednem zagrebškem „Pokretu“, da ga radi par srbskih pisem, katera je „Narod“ šele po občnem zboru „Narodne tiskarne“ moral preskrbeti, „da je „Narod“ edini jugoslovanski list, ki ima izvirna poročila z Balkana“. To je navadna časnikaška lopeščina, in to tem večja, ker je „Narod“ to „Pokretovo“ hvalo ponatisnil, ko vendar ve, da ljudje v Ljubljani ne bero samo „Naroda“. „Slovenec“ je bil, kije pričel iz peresa odličnega srbskega časnika gospoda Dušana Milana Sijačkega prinašati srbska pisma iz Belgrada in kije moralno prisilil tudi „Narod“, da je poiskal nekaka „srbska pisma“, ki se pa s „Slovenčevimi“ niti primerjati ne morejo. Najuglednejši srbski in drugi listi ponatiskavajo dopise iz „Slovenca“, kar je dokaz, da se dobri, in kar je glavno, popolnoma aktualni. „Slovenec“ je sedaj od vseh jugoslovanskih listov edini, ki ima stalne dopisnike po celem Balkanu, a posebno po vseh važnih mestih Stare Srbije in Makedonije. Srbski listi te dopise prinašajo v celotnem prevodu. „Slovenca“ torej taki

dopisi prej prihajajo, nego celo listom na Balkanu! To je za „Slovenca“ jako laskavo, za „Narod“ pa jako neumno, da se jezi. Hvaležen naj bi bil, da „Slovenec“ kaže nova pota slovenskemu časnikaštvu, jasnejša, poštenejša pota, nego je „Narodova“ „farška gonja“. Ali je pa „Narod“ jezen, ker se to ne strinja z zvezo z Nemci in bo ta vaš nastop končno tudi marsikaj pripomogel, da bo moralno prisiljen, da to zvezo razbije? Slovensko zavest dvigamo po koncinesa mostem i pismi, ampak tudi z dopisi iz Poljskega, Ruskega, Češkega in slikajoč hitro in verno položaj tudi drugih slovanskih bratov. Kako obširno in hitro je „Slovenec“ poročal o znanih burnih dogodkih na Hrvaškem, važnejše dogodke nam tudi sedaj hitro in tečno javlja naš hrvaški dopisnik; taki dopisov, kot „Narod“, pa s Hrvaškega ne prinašamo, in zdi se nam, da je „Narodova“ koruptna in Nemcem prodana klika zadnja, ki naj bi dajala Hrvatom kaj nauka glede njihovega strankarskega življenja. Ali je „Narod“ hud, da mora v telefonskih poročilih prinašati vesti, ki jih mi že dan ali dva dni prej priobčimo? Ali je hud, ker sedaj vsako važno svetovno vest Ljubljana izve iz „Slovenčevega“ uredništva? Ali je hud, ker imamo tudi o drugih aktualnih stvareh hitra poročila; opozarjamo na shod svobodomiselncev v Parizu. — Gospodje pri „Narodu“, ne bodite preveč hudi, če naše uredništvo vestno izpolnjuje svoje časnikaške dolžnosti. Svetujemo vam: pustite nas pri miru in ne dregajte ob nas s svojimi nizkimi otročarijami, sicer vam še marsikaj drugega povemo. Mi bomo služili slovenskemu časnikaštvu po svoje, vi pa služite — po svoje.

Sodniški uradnik bajé glavar tatinske družbe v Trstu.

„Sele“ poroča, da so predčerašnjim v Trstu zaprli nekega znanega sodnega uradnika, ker je na sumu, da je glavar tatinske družbe.

Slikar Grm slika panoramo Novega mesta.

Iz Novega mesta se nam piše: Kakor znano, slika tukajšnji rojak sedaj akademični slikar v Pragi g. Josip Grm že od meseca avgusta sem, panoramo Novega mesta in sicer na hribočku z vzhodne strani Kandije. To naj-novejše mojstrsko delo priznanega našega slovenskega umetnika napreduje kar najizborneje in kaže že sedaj v svoji nedovršenosti tehnično dovršeni umetniški talent. Podrobneje o tem spregovorimo še, ko bode slika nekoliko še nadaljevana. Slika predčuje mesto in okolice v večerni zarji. Duhoviti mojster pa je že nekaj časa sem tožil, da ne dobi več istih krasnih živih barv, s katerimi je delo pričel. A glejte včeraj t. j. ponedeljek večer, je mojster rajal s svojim čopičem vred, da je bilo veselje. Kaj takega ni bilo še videti pri nas. Solnce je zahajalo zlatorumeno za zavese oblakov, ki so se seveda bolj rdečili, čim globlje se je potapljalo solnce k zatonu. Velika zlatordeča obla izginja polagoma... okrog in krog, zlasti na jugu je nebo preoblečeno s črnimi oblaki liki umazane velike kope. Iz zatona rase grmovje, samo zlato grmovje, sprva majhno, a ko sever potegne, prižene kopo oblakov in vse skupaj se združi v eno veliko zlato rumeno, in rumenzlato veličastno z rdečimi bojami obrobiljeno panoramo. Že je 10 m po solničnem zatonu, a svitloba vedno narašča ne same ob robu zapada, marveč po celem vzhodnem s temnimi oblaki prepreženem svodu. Zapad in vzhod žarita kakor odsvit dveh velikih ognjev na daljni stepi, in vse kar je blizu, se navzema teh čudotvornih boj. Oblakov črnih nakupičeni prog zre nekaj časa temnoresno pred se ali kmalo se zaziblje po njem merje vseh mogočih čudotvornih barv, kakršnih ustvarjeno oko nadarjenega mojstra ni videlo. Zbralo se je precej opazovalcev okoli g. slikarja, ki je z vznešenim čopičem neutrudljivo posnemal posamezne čudotvore ožega stvarstva. Stali smo tam sredi na holmcu okrog našega mojstra, zrl in občudovali. Vsako minuto, vsak hip kaj novega. Mrak dohaja preko vinskih geric. In glejte čudo! Tam iz zatona zaiskri, vsplapola še enkrat večerne zarje zadnji odsvit, poljubi nežno ves vzhod. nebesni svod, in pade kmalu nizzdoli globoko, in nadišlo v nepopisno rumenzlato zoru že v mraku plavajoče mestece pred nami. Krog in krog siva senca, šele porojenega mraka, le mestece in pod njim tajna Krka se blesti, žari odsvita. Poveje hladen sever, dvigne sivo meglo nad Krko za franciskanskim samostanom... Na zatonu večerna zarja blesti in čarobni odsvit nad mestom izdahne kratko svoja življenja v

mrzlo naročje tajnega mraka, sivih megla! In vse te prizore si je mojster izposodil od božjega stvarstva, položil žive na svoje platno in Novemesto se diči z umetverom najkrasnejše večerne zarje.

— **Velik ogenj.** Iz Trebnjega se nam poroča z dne 7. t. m.: Strašna nesreča je zadela v sredo 6. t. m. Dežjo vas v župniji Trebnje. Ob 1. uri popoldne je nastal sredi vasi ogenj, ki se je hitro razširil, ker je bilo vse suho in s slamo krito. V nekaj urah je pogorelo sedmim kmetom popolnoma vse: hiše, vsa gospodarska poslopja, žito in vsa krma za živino. Ljudje so bili po travnikih, ko so prihiteli, je bilo že vse v ognju. Večinoma še obleke niso rešili, enemu kmetu je ostala sama tista obleka, ki jo je imel na sebi, tudi otavo je že pospravil, sedaj nima nič, vrhu vsega mu je pa zgorelo še okrog 400 gld. denarja, katere je hotel ravno svoji omoženi hčeri izplačati za doto. Prihitela je požarna bramba na pomoč iz Mirne peči in potem še iz Trebnjega, obe sta delali na vso moč, da je ostal vsaj spodnji del vasi. Zažgali so otroci. — Gotovo bi se ne drznili apelirati na javno usmiljenje, ako bi sila ne bila nepopisna in pomoč tako nujno potrebna. Zato se pa obračam s polnim zaupanjem na vsa usmiljena človekoljubna srca s prošnjo, da pomagata po možnosti zares usmiljenja vrednim pogorelcem. Ljudje silno jokajo in se ne dajo utolažiti: zima je blizu, pa brez strehe, brez živeža za ljudi in živino! Prosim, naj bi se darovi pošiljali podpisaneu uradu, ali sl. uredništvu „Slovenca“, imena darovalcev in darovani zneski se bodo javno razglasili. — Župni urad v Trebnjem, 7. sept. 1905. Janez Nagode, župnik. — Kaker se nam poroča, je škoda 60.000 K.

— **Poročil** se je v Bovcu g. Izidor Ostan z gđ. Pino Fonzarijevo.

— **Učiteljske vesti.** Učiteljem v Devinu je imenovan g. Edvard Praprotnik, za učiteljico tje kaj pride gđ. Pavla Praprotnik. Za učiteljico v Medani je imenovana gđ. Ljudmila Kacafura.

— **Puljski župan dr. Dinko Stanič** izdaja vse svoje svečane razglase v imenu „rimskega Pulja“. — Jdna mu majka hrvaška!

— **„Rokovnjači“ v Tržiču.** 8. t. m. je priredila „Slovenska dijaška zveza“ na Pristavi pri Tržiču predstavo „Rokovnjačev“. Igra je izpadla izborna in cela prireditelj dela vso čast prirediteljem. Kaj takega ni bilo pričakovati od diletantov. — Krasno je udarjal tamburaški in pevski tržički zbor. Pohvaliti nam je pa še posebej gđ. Kille rje v e solo-petje. Ljudstva je bilo ogromno, celo iz oddaljenih krajev. — Lepo je pojasnil zgodovino rokovnjaške družbe in pa dejanje igre same fil. Dole - n e c. Se enkrat čestitamo „Zvezi“ za to prireditelj.

— **Bivši tržaški namestnik lesni trgovec.** Grof Goess bivši cesarski namestnik se namerava udeležiti eksportne trgovine z lesom. Grof Goess ima na Koroškem velike gozde.

— **Proti koleri** so odredile tržaške oblasti enerგიčne odredbe, da onemogočijo belezen no osebah, ki pridejo z Orienta.

— **Z Ježice** se nam piše: Dolgo je bilo na Posavji mirno in zato tudi zelo prijetno; po časopisih se ni nikaj bralo o nas. Odkar se je pa na Ježici ustanovila „Marijina družba“ se v „Narodu“ zaletava neko človeče vedno v njo in prav po nepotrebnem seje nezaupnost in napetost. Kakor lovski pes je zalezuje, da bi le kaj slabega o nji zamogel razbebnati po svetu. — Prav ostudno je to špioniranje in natolcevanje. Če bi dotični „Narodov“ dopisnik kaj pomislil in imel še kaj čuta dostojnosti, moral bi se sramovati svojega počenja. Za olikanega človeka je to skrajno sramotno! — Pa tudi originalen hoče biti ta duševni revček v svojih dopisih. Vsakrat mu pripoveduje o Marijini družbi kak moč, katerega sreča na cesti; zadnjič si najame celo prijatelja z Dobrove, kateri mu pripoveduje o našem romanu na Dobrove. To otroče neumno, na Ježici skrapano poročilo je popolno izmišljeno, se kar nič ne vjema z resnico; le smešiti hoče romanje, katero se je spodbudno in v splešno zadovoljnost izvršilo. Kako grdo namiguje in žali poštenost tukajšnjih deklet! Sama zavist in škodoželjnost mu vodi pero. — Svetujemo mu, naj pusti Marijino družbo pri miru, kakor ona njega; tudi naj ve, da ni lepo v lastno skledo pljuvati in domači kraj blatiti.

— **Iz Zeleznikov.** V nedeljo, dne 20. avgusta po noči je šle nekaj železniških fantov peš iz Leke domov. Ko so prišli v Sotesko mimo samotne gostilne (tu imajo „Narod“!), stal je pred hišo voz, v katerega je bil vprežen bel konj. Nič hudega sluteč, šli so mirno dalje, ko pridrdra za njimi oni voz, na katerem so sedeli trije fantje. Med nezasišanim preklinjevanjem planejo z voza, da bi napadli mirne potnike. Bog vé, kaj bi se bilo zgodilo, da niso ušli. Eden izmed železnikarjev vlegel se je v travo in je

videl, kako so iskali in dolge čakali, da bi prišel kdo nazaj. V popolni pijanosti tega nise delali, ampak bolj iz surovosti in podivjanosti. Opezarjamo gg. orežnike, naj zlasti ob sobotah in nedeljah malo bolj pogledajo po Soteski in okoli takih samotnih hiš, da ne bodo ti kraji postali roparske doline. Tudi bi ne bilo odveč malo poizvedovati o takih surovcih. Voz se je najbrž peljal do Dolenjevsi in enemu izmed teh poštenjakov je ime Luka.

— **Gorenjski fantje v Mariboru.** Med udeleženci sestanka „Slovenske kršč. soc. zveze“ so se posebno postavljali gorenjski fantje. Obblečeni v slikovite narodno noše so do obračali nase občno pozornost. Oni so tudi korakali na čelu deputacije kranjskih Slovencev, ki je položila ob spomenik ljudskega škofa Slomška velik leverov venec. Venec je nosil sin gorenjskega župana g. Žumra. Gorenjski fantje so ponosno nastopali, kjerkoli so se pojavili. Če bi bili par dni v Mariboru, bi tudi najbolj zagrizene nemškutarje naučili slovenski. Prišli so n. pr. v neko gostilno, kjer se jih je nahrulilo s prijazno opombo: „Tu je prepovedano za bindišarje!“ Gorenjski fant pa je zagromel: „Pa Nemce drugam ženite, danes smo mi tu!“ Hipoma so si „bindišarji“ pridobili v gostilni respekta in dobili so s slovensko postrežbo, kar so želeli. — Iz Maribora se poroča še, da so se gostilničarji v nekaterih gostilnah čudili, da je njih osebe, ki ni nikdar slovensko govorilo, naenkrat govorilo čisto slovensko, ko so kranjski fantje prišli. Cujemo pa, da so tudi „nemški“ gostilničarji kar naenkrat dobili dar slovenskega jezika. Bo treba priti še v Maribor!

— **Depozit (hranjenje) v mestni hranilnici novomeški.** Na Dolenjskem je več takih zasebnikov, ki imajo denarne ali kake druge važne listine, obligacije, hranilne knjižice itd., pa nimajo doma primerno varnega prostora za shrambo. Izkušnja in neštivilni kriminalni slučajji, zlasti v zadnjem času, ko se klatijo okoli razne nevarne ciganske tolpe, pa tudi domači uzmeviči, pred katerimi ni nobena ključavnica dovolj varna, sili vse gori omenjene lastnike, da preskrbe za primerno shranjenje svojih vrednostnih listin. Temu je sedaj lahko pomagano. Mestna hranilnica ima sedaj v svojih prostorih nove mestne hiše tudi posebni oddelek, varen proti ognju in vltomu. Sicer pa tudi drugače mestna hranilnica popolnoma jamči za vsako izgubo v varstvo ji izročenih vrednostnic. Proti neznaatni pristojbini hrani torej lahko vsakdo take stvari (tudi vrednostne kovine) pri mestni hranilnici v Novem mestu.

— **Koliko žita se je pride lalo na celem svetu.** Carthew je objavil statistiko o pridelku žita. Združene države so pridelale žita 169 milijonov hektolitrov, Rusija 94 mil., Avstrija 50 mil., Nemčija 36 mil., Italija 38 mil., Španija 20 mil., Indija 73 mil., Avstralija 16 mil., druge države menj. Vsega pridelka na žitu je 690 mil. hektolitrov; lani ga je bilo samo 665 milijonov. Kruh bo torej letos po ceni.

— **Laška brutalnost.** „Sole“ poroča: Neka žena v Trstu je hitela na mestno zdravniško pestajo, da pridejo na pomoč njenemu možu Francu C., delavcu, stanujočemu v ulici S. Francesco št. 4. Ko je judovski zdravnik dr. Meth izvedel, da je mož član nekega slovenskega društva, je ženo ozmerjal in psoval in ni hotel iti k možu, katerega je napadla huda bolezen. Žena se je morala podati k zasebnemu zdravniku dr. Martinisu, ki je takoj hitel k bolniku in mu podelil prvo pomoč. Ali ni res nikogar, ki bi judovskoliberalno kliko pognal s pasjim bičem iz Trsta?

— **3556.40 hektolitrov vina** se izvozili tekom meseca avgusta iz Poreča, torej 81370 hektolitrov več kot lani istega meseca. — Cena je med 32 in 33 kron za hektoliter.

— **Na goriški ženski pripravnici** se bo vršilo vpisovanje 14. in 15. septembra od 8—12. ure dopoldne. Dne 16. septembra se prično od 8. ure zjutraj počenjski izkušnje za pohajanje 1. letnika, kervostale letnike letos ne bodo vsprejemali novih učenk. Isto velja za moško učiteljsiše.

— **Cirkus Lipot okraden.** V Celovcu je bil cirkus Lipot okraden. Iz zaprte omare je bilo ravnatelj Lipotu ukradenih 5000 kron. Pri nekem aretiranem uslužbencu cirkusa so našli samo 300 K. Tat je imel gotovo zaveznike. Cirkus Lipot pa je imel v Celovcu še drugo smolo. Neki konj se mu je na cesti splasil in se znatno ranil.

— **Toplice na Dolenjskem.** Knjiga kopatišnih gostov izkazuje doslej 623 oseb, ki so rabile kopelji. Vojaki se koncem avgusta meseca odšli, bilo jih je tu čez 100, torej ž njimi blizu 750 topničarjev. Tudi mesec september je še pripraven za kopanje, zlasti zato, ker je vročina odjenjala in si ni treba venomer brisati potu s čela. Kmalu bo prilezla kruta zima in ž njo prehajenje s svojimi posledicami: katarom, nadihu in trganjem. Kakih 14 kopelji je krep-

ka obramba proti takim nemilim gostom. Torej v Toplice, kdor želi srečno prezimiti!

— **Pričetek šolskega leta na gimnaziju v Gorici.** Šolske leto prične 18. sept. t. l. V prvi razred se sprejemajo učenci 14. septembra od 9—12. ure predp. — Izpit bo 15. sept. — Dijaki, ki že pripadajo zavedu, se imajo oglasiti 16. in 17. sept. V pripravljalnico se sprejema učence dne 15. t. m.

— **Naučno ministrstvo** je pozvalo hrvaškega skladatelja Kuhača, naj potuje na Dunaj in sodeluje pri odboru, ki sestavlja narodne pesmi vseh cislajtanskih narodov. G. Kuhač se pozivu ne more odzvati, ker je zelo bolehen.

— **Industrijsko in kmetijsko razstavo** so otvorili dne 3. t. mes. v Buczaczu v Galiciji. Udeležila sta se jo namestnik Potocki in deželni maršal grof Badeni.

— **Iz Lupoglave poročajo:** Manjka nam prepotrebne ceste v Lanišče. Deželni odbor se ne gane, mi smo pa od sveta odrezani kot v črni Afriki. V ondotni šoli je nad 200 otrok, katere mora poučevati en sam učitelj. Učiteljica gđ. Marchi se izgovarja z beleznijo. Vsekakor se mora zahtevati od dež. sol. sveta, da takim razmeram napravi konec.

Ljubljanske novice.

lj **K Prešernovi slavnosti.** Prešernova hiša gđ. Ernestina Jelovškova je imela na tribuni na slav. prostoru časten prostor. Narodne dame so ji kupile obleko in ji izročile častno darilo. Včeraj popoldne so je obiskali gospa Gabrijela Preissowa, g. Jar. Vrhličky in g. Zabolotski, ki so ji tudi izročili darilo. — Brzojavk je došlo 245, iz Srbije okoli 50. — Ameriški Slovenci so imeli pri slavnosti svoje zastopnike in so položili venec. — Južna železnica je zopet pokazala svojo naklonjenost Slovincem. V Celju je ob priliki „Schubertbundove“ slavnosti sijajno okrasila kolo-dvor, pri nas se pa ob slavnostih niti ne gane. To mora biti drugače. Meri naj Nemcem in Slovincem z isto mero! — Iz raznih krajev na Slovenskem prihajajo poročila o slavnostnih priredbah, mnogo mest in drugih krajev je bilo v zastavah. V Mirnu pri Gorici so imeli razsvetljavo. — Pesnika Simona Gregorčiča tudi ni bilo k slavnosti. Poslal je pesem. — Slavnosti se je udeležil slavni hrv. kipar Franješ. — Med odličnimi gosti pri odkritju Prešernovega spomenika smo opazili tudi g. vodje monsig. prof. Tomo Župana, sorodnika Prešernovega. — V „Laibacher Zeitung“ je g. prof. Funke priobčil lepo nemško pesem na čast Prešernu. — Uredništvo „Hrvatska Kruna“ v Zadru je poslalo našemu listu brzojavko: „Današnjemu slavju slovenske brače srcom učestvujemo, kliče: „Slava Prešernu!“

lj **Demonstracija pred hotelom „Stadt Wien“.** Ultra nemški gostilničar Koisler iz nemškega hotela „Stadt Wien“ je dobil banket pri včerajšnji slavnosti. Včeraj se je iz tega hotela ulila umazana voda na tri Sokele in neko žensko. Mi imamo pričo, da je neka ženska kazala iz hotela na jako demonstrativen način svoje veselje in je to odobraval Vobčinstvu je zavrelo. Nakrat je bila pred hotelom „Stadt Wien“ velika demonstracija. Ljudje so hoteli udreti v hotel. Ljudje so klicali „Zivio banket!“ Zupan Hribar in dr. Triller sta mirila. Pobitih je nekaj šip. Množica je šla potem po mestu in pela slovenske pesmi. Sedaj je menda izjavila polic. stražniku Ažmanu sobarica Anna Skodova, rodom iz Vrha v krškem okraju, da je ona vlila vodo iz okna svoje spalne sobe, ne da bi imela kak slab namen. Koliko je na tem resnice, se bo že pokazalo. Čudno, da je ravno ob tej slavnosti in ob velikem prometu ob 6. uri zvečer se to zgodilo.

lj **Nemška predrznost.** Iz hotela „Südbanhof“ so včeraj vrgli štiri goste, ker se peli slovensko pesem! Nato se je zbralo pred hotelom občinstvo šlo v gostilno in zapele „Hej Slovani!“

lj **Oddelek vojaške godbe** — bežali! Pri restavratorki Erbežnik na Koslerjevem vrtu je igral včeraj oddelek vojaške godbe 27. pešpolka, kojega dirigent na zahtevo občinstva ni hotel pustiti slovenskih komadov, in je celo ostentativno izzival z italijansko koračnico „Andemio nel Campagnia“. Na to je v občinstvu zavrelo. Tržačani so zahtevali, da se godba odstrani. Piskalo se je. Ko je neki vojak sunil nekega „Sokola“, vdrli so ljudje proti paviljonu. Vojaki so morali poskakati skozi okna in bežati. Ljudje so pometali instrumente skozi okna za njimi. Tako slovenski gostje hodijo Ljubljancanom kazat odločnost...

lj **Srbski gostje.** Nekaj srbskih gostov je danes obiskalo Bled, nekaj pa Postojno.

lj **Deputacija praškega občinskega zastopa** je bila danes pri

županu Hribarju. Ogledala si je seveda tudi — slavni rotovž.

lj **Češki poslanec dr. Herold** se je odpeljal sineči z ekspresnim vlakom na Dunaj.

lj **Prizori z ulice.** Včerajšnji slavnostni dan je provzročil več zanimivih prizorov, nekaj tudi precej podočnih za nas — ljubljanske Slovence! S kakim zanimanjem je sledilo preprosto občinstvo slavnostnemu činu, dokazujeje prizori n. pr.: nek fant se je splazil na vrh ozkega dimnika Dolenčeve hiše v Wolfvih ulicah in opazoval sliko na Marijinem trgu. Na Urbančevi hiši in na peslopu hotela „Union“ so ljudje stali in sedeli na strehah in prizidkih in zrl v znožje!... Najmanjša votlinica je bila zasedena na sosednih hišah.

lj **Fotografske slike o včerajšnjem odkritju Prešernovega spomenika** so včeraj povzeli trije fotografi in bodo iste ta teden izdelane.

lj **Veselica učiteljskega konvikta**, ki se je vršila v soboto 9. t. mes. na vrtu hotela Ilirija, je uspela nadvse izborno. Pevske točke, ki jih je izvajal mešan zbor 150 pevcev, so se izvajale precizno. Posebno se je odlikoval baritonist, učitelj g. K. Mahkota, s svojim solopetjem, za katero je žel živahen aplavz. Tudi orkester je svojo nalogo dobro izvršil. Restavracijski vrt je bil do zadnjega kotička napolnjen, med gosti smo opazili več odličnih oseb, med njimi tudi g. župana Hribarja, gosp. ravnatelja Senekoviča, več gg. duhovnikov in častnikov. Zabava, ki se je razvila pozneje, je bila zelo animirana.

lj **Velika nesreča pri zgradbi domobranske vojašnice.** Danes zjutraj okrog 7. ure se je pripetila pri zgradbi nove domobranske vojašnice na Poljanski cesti velika nesreča. Podrl se je v notranjem delu stavbe nek oder in pet delavcev in ena delavka so padli iz visočine kakih 14 metrov. Delavci Mihael Bernik, rojen leta 1872. na Starčini, Jožef Vodopivec, rojen 1886. leta v Renčah pri Gorici, Janez Zadnikar, rojen 1855. leta v Stranski vasi pri Dobrovi, Janez Zabred, rojen 1873. leta v Topolah pri Kamniku, Mart Stanko, rojen 1877. leta v Lazah pri Tuhinju, so zadobili vsi težke telesne poškodbe na glavi, delavka Marija Koprivec, rojena 1882. leta na Crnučah, si je pa zlomila nogo. Prvo pomoč je ponesrečenim dal policijski zdravnik gospod dr. Illner, nakar so se vsi prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico, kjer je zidar Vodopivec kmalu potem umrl. Vzrok nesreče je baje strohnelo tramovje, katero je komisija konfiscirala.

lj **Neljubo presenečenje slovenskega gosta.** Pogrešil je sinoči na južnem kolodvoru jurist Ilija Šumerkovič iz Belgrada kovčeg, v katerem je imel do 250 kron vrednosti. Popustil ga je bil v čakalnici II. razreda. Kdor bi vedel o tem kaj povedati, naj se oglasi na magistratu.

lj **Javna izkušnja „dramatične šole“.** Več kot 11 let je trajalo, predno je slav. odbor dramatičnega društva oficijelno priznal, da je le z domačimi močmi mogoče pridobiti in ohraniti slovensko dramo. K temu spoznanju pa je bilo treba, da smo med drugimi ravno mi vedno dregali in povdarjali, da je treba skrbeti za domač gledališki naraščaj. — Seveda je bilo zopet potreba, da je marljivi član in režiser g. Verovšek — kakor smo že enkrat konstatirali — iz lastne inicijative jel nabirati in vabiti mlade moči, ki naj bi se posvetile gledališki umetnosti. Uspeh ki ga je dosegel skupno z gospo Danilovo, pokazal se je pri javni izkušnji, ki se je vršila v četrtek dne 7. t. m., v areni „Narodnega doma“. V 14 različnih vlogah so nastopili gojenci dramatične šole in reči moramo, da smo bili zadovoljni, deloma presenečeni, ker v kratkem času sta gosp. Verovšek in gospa Danilova že toliko dosegla, da lahko gojimo za bodočnost rajlepše nade. Marsikatera mlada moč postane uporaben član naše drame, za kar pa prepuščamo skrb in odgovornost edino le zopet odboru dramatičnega društva! Kaj je njegova naloga, itak že dobro vé. Kolikor smo v četrtek izpredvideli, mogoče bo že v bodoči sezoni engazirati kake tri začetnice in začetnike. Ena izmed gojenk nam je s svojim nastopom prav imponirala v prizoru „Esa se mora omožiti“. Tudi „Bob iz Kranja“ in „Prijetno iznenadenje“ ter kot nameček posebno prizor iz „Rokovnjačev“ — „pri Bojcu“ — so se dobro predstavljali. Imenoma gojencev danes na izraženo željo ne navajamo; to storimo pri prihodnji izkušnji, ko se izdado za to tudi potrebni programi, vsem pa kliče: le tako naprej — za bodočnost slovenskega gledališča! Konstatiramo še, da je zanimanje občinstva za naše gledališče vseh

slojih, kakor se je videlo, veliko, ker arena je bila popolnoma zasedena, a precejšen vzrok temu je bilo pač tudi to, da — je bil vstop prost.

lj **Umrla** je včeraj zjutraj velečislana gospa Josipina Guttman, udova magistratnega svetnika v visoki starosti 89 let. Pokojnica je mati tukajšnjega postajnega načelnika na južnem kolodvoru g. nadzornika Evgena Guttmana. Bodi ji zemljica lahka! — Umrla je v Ratečah gospa Antonija Juvančič udova Pregl rojena Planinc, stara 69 let.

lj **Razstava učil** ostane odprta le še do 11. ure jutri dopoldne. Kdor se zanima, naj jo poseti zjutraj pravečasno, ker se ob 11. uri zaključ.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 11. septembra. Gdč. Stupica je imenovana za učiteljico na ljubljanski vadnici.

Dunaj, 11. sept. Tejevrij bo jutri tu od cesarja sprejet v avdienci. Predložil bo modificirane predloge v volivni reformi, če bo cesar odklonil bo demisioniral.

Pulj, 11. septembra. Plavajoča mina je vrgla v zrak ribiško ladjo z dvema ribičema. Vsled tega vlada v avstrijski mornarici velik strah.

Trst, 11. sept. Sodišče odločno dementuje vest, ki jo je prinesel „Sole“, da je namreč bil zaradi kolovodstva pri tržaških tatvinah aretiran neki sodni uradnik.

Neapolj, 11. septembra. Po celi Kalabriji se potresni sunki neprestano ponavljajo, tako v Sant' Eufemiji, v Gerace Marina in v Lipari. Ministra Ferraris na vseh postajah sprejema bedno ljudstvo, vse v strahu in zahteva podpore. Ko je došel iz Mesine v Monteleone vlak s kruhom za vojake, ga je množica ustavila. Ko je došel minister, je ljudstvo upilo: „Hočemo kruha in desek za barake“.

Rim, 11. septembra. Tu cenijo število vseh mrtvih in ranjenih na 3000.

Berolin, 11. sept. „Lokalanzeiger“ poroča iz Neapolja: Poročila iz ponesrečenih krajev so naravnost grozna. Trupla polagajo drugo poleg drugega in jih pokopujejo v skupnih grobovih. Mnogo trupelj ima rane povzročene od nožev, kar priča o obupnem boju za golo življenje.

Rim, 11. septembra. Tu je več oseb vsled strahu zblaznelo. V Siciliji je lava pokrila mnogo železniških tirov. Boje se novega silovitega izbruha Vezuva. Le ena brzojavna zveza, jonska, je porabljiva.

Neapolj, 11. septembra. Strašen je pogled na bruhajoč Vezuv. Lava se razliva daleč naokrog, železniška proga je posuta, potresni sunki v Neapolju se ponavljajo, zemlja je na več krajih razpokla, ljudstvo moli, papež je odredil javne molitve. Kralj in ministri so se vsi podali v Kalabrijo, da vodijo rešilno akcijo.

Neapolj, 11. septembra. Samo v vili Altia so našli doslej 400 mrličev. V Partelli je 300 oseb ubitih, v Cosengi se je porušilo 700 hiš; v tem okraju je 600 mrtvih.

Pariz, 11. sept. Pri plenarni seji shoda svobodomiselcev je prišlo do pretepa. Stepli so se liberalci in anarhisti, medtem ko je govoril anarhist Paraf Javal, ki je govoril o „znanstveni morali“.

Tiflis, 11. sept. Revolucionarjem se je pridružilo 35.000 brezposelnih delavcev.

Tiflis, 11. septembra. V Baku je vedno hujša revolucija. Armenci so polili več topničarjev s smolo in jih sežgali.

London, 11. septembra. V Baku je množica razstrelila arzenal v zrak. Topništvo je nastopilo proti množici ter napravilo silna epustošenja. Množica je naskočila topove ter jih vzela, topničarji so bili polit z vrele vode. Množica je naskočila okrajno banko. Došle čete so množici vzele topove.

Godzjadan, 11. septembra. K ruskim predstražam je Ojama v soboto poslal poslanca za Lineviča za zahtevo, da imenuje pooblaščenca za sklepanje o poudrobnostih premirja. Japonski pooblaščenec je general Fukušima. Pooblaščenec se sestanejo v kraju Sakhesa.

Predavanje g. dr. Prijatelja o Prešernu.

Predavanje o Prešernu, ki ga je imel dr. Prijatelj v soboto 9. t. m., je morda najboljše, kar je doslej ustvarila na literarnem polju naša moderna. Bilo je globoko zamišljeno in dasi s smerjo pisateljevo popolnoma ne soglašamo, moramo povdarjati, da se g. predavatelj ni samo globoko vmisli v Prešernovo psiho, ampak da pozna zgodovinski milje in vse kulturne smeri, ki so bila dominantna Prešernove dobe in še sedaj gibajo našo prosveto. Glavna hiba predavanja je bila ta, da je g. dr. Prijatelj položil preveč svojih misli in tendenc v življenje pesnikovo; sam bo rad priznal, da je bila paralela s Hecenom, Cehovom in Dostojevskim precej prisiljena in zelo daljnja. Analiza Prešernove duše je bila skoro rafinirano natančna, prehodi fini, slog pa nad vse lep in vznesen. Gospod predavatelj je dobro označil plitvo freigeistovstva, njegovo pretirano zaupanje v znanost, o kateri se mislili, da nima mej, se malce razvnel, ko je govoril o veri v neskončni progres in razvoj, v obče pa je bil precej objektiv in v vse modroslovne struje uvaževal v vseh njihoveh vrlinah in hibah.

„Krst pri Savici“ umeva g. dr. Prijatelj seveda po svoje: mislimo, da bo zmagovalo njegovo mnenje, ki naglašja, da je Prešeren „Krst“ izpeval iz dna duše, da se ni hlinil in da je ta lirsko epska epizoda izliv resničnih čustev Prešernovih. Popolnoma pogrešana pa je misel predavateljeva, da je „Krst“ rodilo hipno razpoloženje. Res je, da se je Prešeren bojeval z dvomi in ni imel nobenega konsolidiranega svetovnega naziranja, vendar ne gre pripisovati čustvom in mislim, izraženim v „Krstu“, samo momentanega pomena, ker bi si tedaj ne mogli razložiti globoke koncepcije „Krst“ in tudi ne Prešernovih zadnjih ur. Priznati se pa mora, da je bilo v Prešernu več resignacije kot globokomišljene vere. To pa je bilo vse le sad prehodne dobe, v kateri je živel Prešeren in njegove etiske slabosti. G. predavatelj je mimogrede tudi omenil polemike o janzenizmu med „Slovencem“ in „Narodom“, kjer ni mogel zatajiti svojega antagonizma proti „dogmatikom“. (O „polemiki ni mogče govoriti, ker „Narod“ ni ničesar odgovoril na tozadevni članek gospoda Terseglava.) Vsekakor pa je gospod dr. Prijatelj dobre označil plitvost tistih duhov, ki hočejo Črtomira imeti za nedoslednega — lirski kolorit te pesnitve tega ne dopušča. Konečno je g. predavatelj napravil krasno paralelo med Prešernom in Kettejem, ki je bil duševno mnogo bolj harmoniziran kot Prešeren. Naša končna sodba je ta, da je g. dr. Prijatelj daleč nadkrilil tista naivna predavanja naših radikalnih akademikov, ki v svoji omejenosti ne postavijo nobenega predavanja, ne da bi udrihali po religioznih naziranjih, katerim g. Prijatelj priznava upravičenost, dasi jih pojmuje docela individualistično. Posebno janzenistovske težnje je g. predavatelj videl preveč v svoji luči, kot v zgodovinski. Radovedni smo, kako bo kretenski „Narod“ žurnalistovski mob izrabljat to predavanje proti nam in stem pokazal, kako malo ga je razumel. Gosp. dr. Prijatelj najbrže ni vedel, govoreč proti buržoazijski kulturi, kako buržoazijska in filistrska je bila povečini družba, ki ga je poslušala. Seveda so bili pri predavanju navzoči i odličnejši slovenski literati; od slovanskih gostov sta bila najodličnejša slavni pesnik Vrhlicky in pesnikinja Preissova.

Po vojski.

Besedilo mirovne pogodbe.

Listi prinašajo besedilo mirovne pogodbe. Strinja se s tem, kar smo doslej poročali o posameznih točkah mirovne pogodbe. Točka glede Port Arturja, Daljnega in poluotoka Liaotuna pravi, da preidejo na Japonsko vse najemniške pravice Rusije, vendar se morajo spoštovati in zajamčiti lastnina in pravice ruskih podanikov. Ob mandžurski železnici obdržita obe državi vse, kar sta izposlevali od Kitajske potom pogodb. Japonska je lastnica železnice in rudnikov ob progi, ravnotako Rusija. Preteku 18 mesecev, kadar bodo odšle ruske in japonske čete iz Mandžurije, bosta smele obedve vlasti imeti ob progi na vsak kilometer le 15 mož vojaških straž. Na Koreji sme Japonska v sporazumu s korejsko vlado storiti vse, kar smatra za vladanje, varstvo in nadzorstvo Koreje za potrebno. Tu so japonske predprave neomejene.

Premirje.

Tokio, 9. septembra. (Reut. urad.) Uradno se izjavlja, da je stopilo s 1. septembrom v veljavo premirje.

La Perouse-cesta.

Tokio, 9. septembra. (Reut. urad.) Ministrski predsednik Kacura je izjavil, da se je Japonska sicer zavezala, da bodi La Perouse cesta presta, ni se pa zavezala, da je ne boutrjevala.

Kriza na Ogrskem.

Včeraj je zaslial vladar Goluchowskega, nadalje načelnika generalnega štaba Becka in Gautscha. Ob pol 3. je pa zaslial vladar Fejervaryja, avdiencia je trajala eno ure in pol. Ob pol 5. popoldne se je pa vršil kronski svet, ki mu je predsedoval cesar sam. Kronskega sveta se se udeležili: Goluchowski, vojni minister Pitreich, Gautsch in Fejervary. „Budap. Hirlap“ poročajo, da Gautsch nasprotuje volivni reformi na Ogrskem. Tudi krona in ogrski magnati nasprotujejo volivni reformi. Izključeno ni, da ima že zdaj Fejervary v rokah kraljev dopis za odgojenje ogrske zbornice do konca decembra.

Revolucija na Japonskem.

Iz Tokia poročajo, da je nastal v glavnem mestu, kakor tudi v provincialnih mestih mir. „Standard“ poroča, da so predvčerajšnjim hoteli vstati napasti poslopje angleškega poslatništva, a je policija z veliko težavo preprečila napad. Japonsko ljudstvo je na Angleže jako ježno, ker jih dolži, da so vplivali na sklep miru. Vstasi so name raval napasti tudi rusko cerkev v Tokiu, a vojaštvo je preprečilo napad. Veditelji političnih strank zahtevajo, naj skliče vlada takoj ljudsko zastopstvo, da sodi o sklenjenem miru. Gotovo je, da bo moralo odstopiti Kacurovo ministrstvo. Tokijski občinski svet je soglasno sklenil naprositi mikada, naj ne potrdi mirovne pogodbe. — „Magdeb. Ztg.“ poroča: Na mestnega poveljnika v Cibi je bila 9. t. mes. vržena bomba, ne da bi ga poškodovala, pač pa je ranila njegove štiri spremljevalce. — Isti list poroča iz Tokia: Pri nemirih v okrajih Hojno in Fokaskreta je bila ubita 1, težko ranjena tudi ena oseba, zaprli so pa 60 vstašev.

V Kobeju so bili veliki nemiri. Soho markija Ita so vzeli s podstave in jo vlačili po mestu. Japonski mirovni pooblaščenec Sato se je izjavil o nemirih v Tokiu: V državi, ki je izgubila na bojišču 200.000 oseb, pomenja izguba nekaj izrednikov v Tokiu jako malo. Izgredi so le prehodni pojav in nevažni, ki ne bodo preprečili povratka mirovne konference. Vlada je sklenila objaviti besedilo mirovni pogodbe. Mnogo odvetnikov in poslancev se je prijavilo, da zagovarjajo zaradi tokijskih nemirov zaprte osebe. Tokijsko prebivalstvo se je šele pomirilo, ko je izvedelo, da odstopi sedanja vlada, ko bo sklenjen mir. Iz Tokija so izgnali mnogo vladateljev pri nemirih. Iz Vašingtona poročajo: Zadnji nemiri na Japonskem so povzročili, da so pričeli Američani ostro obsojati Japonce. Nekateri listi zahtevajo, naj odplove vzhodnoazijsko ameriško brodogradnjo v Jokohamo, da štiti ameriške državljane. Ameriško vlado jako skrbi, ker ni poslal ameriški poslanik v Tokiu o nemirih nikakih poročil.

Katoliško gibanje v Italiji.

Knez Medolago, profesor Toniolo in Pericoli so izdali na vsa italijanska katoliška društva uradno objavo, ki obsega pravila treh velikih centralnih društev: Unione popolare, Federazione economica, Federazione elettorale, ki se bodo kmalu ustanovila in prevzela vodstvo vseh italijanskih katoličanov.

Albansko gibanje.

Atene, 9. sept. Delegacija Albancev se je podala h grškemu ministrskemu predsedniku Rallisu in ga prosila, naj dovoli, da se na otoku Krfu ustanovi albanska šola in albanski časopis ter se prestavi sedež Albanske Zveze iz Rima na Krf. Rallis je odgovoril, da mora te predloge še preučiti. Delegacija čaka odgovora v Atenah.

„SLOVENE“

se prodaja

odslej v naslednjih tobakarnah, ozir. trgovinah:

V Ljubljani:

Bizjak Ivan, Bohoričeve ulice 10; Blaznik Lovro, Stari trg 12; Blaž N., Dunajska cesta 12; Česnovar Lovro, Kolodvorske ulice 33; Kristina Weinert, Južni kolodvor; Elsner Marija, Kopitarjeve ulice 1; Fuchs H., Marije Terezije cesta 14; Kališ Alojzij Jurčičev trg 2; Kanc Albin, sv. Petra cesta 14; Kristan Ivan, Resljeva cesta 24; Kuštrin Agneza, na Bregu 6; Mrzlikar Avg., Sodnijske ulice 4; Omejc Terezija, Karlovska cesta 32; Pihler Ivana, Kongresni trg 3; Podboj Ivan, Sv. Petra cesta 101; Saje Anton, Dunajska cesta 19; Sever Marija,

Gospeske ulice 11; Sušnik Josipina, Rimska cesta 24; Swatek Jos., Mestni trg 25; Soukal Fran., Pred škofijo 12; Tenente Rud Gradaška ulica 10; Tonich Ivana, Florijanske ulice 1; Velkavrh Antonija, Sv. Jakob trg; Vesel Andrej, Prešernove ulice 20; Vrhovc Ivan, Sv. Petra cesta 52. Gražar Ivan, Sv. Martina cesta.

Na Bohinjski Bistrici: Mio Grobrotek, trg. Na Bledu: Oton Fischer, knjigarna. V Celju: Marija Miklavc, „Nar. dom“. V Celovcu: Josip Sowa, prodaja časnikov. V Cerknici: Ivan Lavrič, trgovec. V Gorici: Jos. Schwarz, Šol. ulice 2 in Marija Rauniak na kolodvoru. V Hrenovcih: Štefan Dužnik, trgovec. Na Hrušici pri Jesenicah: Katarina Krivc. V Idriji: Valent Treven, trgovec, 102. Na Javorniku: Leopold Zorč, trgovec. V Št. Jerneju: Fran Novoselc, trgovec. Na Jesenicah: Adela Baloh. V Kamniku: Fran Jubelj, trgovec, 39. V Kranju: Karol Florian, knjigotržec. V Kropi: Ignacij Ažman, trgovec. V Leskovcu pri Krškem: Franc Starec, trgovec. V Litiji: Oroslav Bric, pekovski mojster. V Logatcu: Maks Japelj, trgovec. V Mariboru: Henrik Krapek. V Novem mestu: J. Krajec nasl., knjigotržnica. Opatija: A. Tomašič. V Postojni: Helena Orešek, trg., 76. V Radovljici: Oton Homan, trgovec. V Ribnici: I. J. Vendelin Stare, trgovec. V Selcih: Jakob Uranič, trgovec. V Sodražici: Marija Krnc v Kmet društvu. V Spod. Šiški: Maks Lavrenčič, trgovec, 3. V Starem trgu pri Rakeku: Ivan Turk (konsumno društvo). V Škofjiloki: Janez Potočnik. V Št. Petru na Krasu: Fran Novak. V Trnovem, Notr.: Franc Cvetnik (kmetijsko društvo). V Trstu: Mih. Lavrenčič, Piazza Caserma 1. V Trzinu: M. B. Mally. V Vipavi: Fran Silvester, trgovec. Na Vrhniki: Frančiška Opeka, trgovina. Na Zidanem mostu: Mary Peterman, kolodvor.

Hiša

v Spodnji Šiški, sv. Jerneja cesta 39 se proda. Obstoja iz treh poslopij z vrtom. Več pove lastnik **Anton Wisjan**, sedlar v Spodnji Šiški št. 67. 1813 3-2

1849 3-1 **Mlad**

trgovski pomočnik

oziroma poslovodja, zmožen trgovine mešane stroke in popolnega knjigovodstva, želi premeniti službo. Več iz prijaznosti upravn. tega lista.

Razprodaja.

Dne 15. t. m. ob 8. uri zjutraj se bo začelo razprodajati v **Jesenicah na Dolenjskem** pol ure od želez. postaje v Brežicah: **24 lepih prašičev, 24 glav krav in volov, konj, veliko ovsa, pšenice, koruze, ječmena, krompirja, 1000 stotov sena, ekvipaže, vozove, gospodarsko orodje, sploh vsa premičnina** kakor tudi najfinjšega belega vina s posodo vred.

Dražba se vrši ob vsakem vremenu in se nadaljuje prihodnji dan.

Pirker in tov.

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

Ljubljana, Kongresni trg št. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in zunanjih učiliščih, posebno na c. kr. I. in II. državni gimnaziji, c. kr. višji realki in c. kr. moškem in ženskem učiteljsku tukaj, zasebnih kakor tudi ljudskih in meščanskih šolah uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, v mehkih in trpežnih šolskih vezavah, po najnižjih cenah. 1852 10-1

Zaznamki uvedenih učnih knjig se oddajajo zastonj.

Ljubljanski šolski koledar 2 vinarja.

†

Bogu vsemogočnemu se je dopadlo, našo preljubljeno drago mater, staro mater, prababico in taščo, gospo

Josipino Guttman

magistratnega svetovaleca vdovo

danes ob 8. uri zjutraj po večkratnem sprejemu svetih zakramentov za umirajoče v 89. letu njene dobe nenadoma poklicati k sebi.

Pogreb bude v torek dne 12. t. m. ob 6. uri popoldne od hiše žalosti na Glavnem trgu št. 13.

Svete zadušne maše se bodo darovale v raznih cerkvah.

Drago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in dragemu spominu. Prosi se tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 10. septembra 1905.

Emil Guttman, c. kr. domenski svetovalec; Evgen Guttman, načelnik postaje južne železnice; Kornelija Gilliam-Monton, Marija Wanisch otroci. Karl Wanisch, poslovodja, zet. Vsi vnuki in pravnuki. 1857

Tako se sprejme še

nekaj mizarjev

1850 2-1 in

izurjen kurjač

v predilnici v Litiji.

Mesarski pomočnik

kateri ima izpričevalo, da se je tri leta učil in dve leti kot pomočnik služil, se sprejme **takoj.** 1848 2-1

Več se poizvé pri županstvu na Blokah.

Poduk

v glasbeni teoriji in klavirju daje gospodična z izvrstnimi izpričevali za prvo, drugo in tretje leto. Kje, pové upravništvo „Slovenca“.

Mesečna soba

brez pohištva eventuelno tudi s pohištvom s posebnim vhodom se **takoj odda** v Salendrovih ulicah, III. nadstropju.

1855 4-1

Vozni red južne železnice Trst-Dunaj.

Osobni vlaki							Osobni vlaki							
sjtr.	zjtr.	epid.	pop.- dne	pop.- dne	zvač.	po noči	Postaje	sjtr.	zjtr.	dopol- dne	popol- dne	zvač.	zvač.	po noči
†												†		
5:02	7:05	11:44	3:58	3:15	10:22	12:21	o. Ljubljana j. k. p.	3:22	7:12	11:10	4:29	9:22	10:12	8:00
5:10	7:08	11:47	4:01	3:18	10:22	12:27	p. o. d. k. f. o. p.	3:22	7:09	11:07	4:26	9:22	10:17	8:22
5:11	7:13	11:51	4:05	3:20	10:12	12:23	o. o. d. k. f. o. p.	3:12	7:04	11:05	4:21	9:12	10:12	7:22
5:12	7:22	11:59	4:14	3:29	10:12	12:23	Vižmarje	3:22	6:57	10:55	4:14	9:12	10:22	7:11
5:22	7:33	12:08	4:24	3:40	10:21	12:23	Medvedo	3:22	6:49	10:50	4:06	8:45	10:21	7:11
5:22	7:47	12:22	4:38	3:57	10:22	12:21	Loka	3:22	6:38	10:39	3:54	8:24	10:12	7:22
5:32	8:04	12:38	4:54	4:14	10:44	12:21	Kranj	3:22	6:26	10:27	3:40	8:22	9:22	7:11
5:42	8:09	12:43	4:59	4:30	—	1:12	Sv. Jošt	3:22	6:19	10:21	3:30	8:12	9:22	7:22
5:42	8:26	12:58	5:14	4:31	11:02	1:21	Podnart-Kropa	3:12	6:09	10:11	3:20	8:02	9:12	6:22
—	8:31	1:03	5:19	—	—	1:22	Otoče	3:11	6:02	10:06	3:14	8:02	9:22	6:22
6:22	8:43	1:16	5:32	—	11:12	1:22	Radovljica	3:22	5:50	9:57	3:05	7:21	9:22	6:22
6:29	8:54	1:27	5:44	—	11:22	1:27	Lesce-Bled	1:22	5:41	9:51	2:59	7:12	9:22	6:22
6:38	9:04	1:36	5:53	—	11:22	1:22	Žirovnica	1:12	5:32	9:39	2:41	—	9:22	6:22
6:46	9:13	1:44	6:01	—	11:22	1:12	Javornik	1:22	5:22	9:33	2:35	—	9:22	6:22
6:55	9:25	1:54	6:11	—	11:22	1:12	Jesenice	1:22	5:22	9:27	2:29	—	9:22	6:22
7:00	9:30	1:59	6:12	—	11:22	1:12	Hrušica postaj.	1:12	5:13	9:19	2:20	—	9:22	5:52
7:11	9:43	2:13	6:22	—	12:12	1:12	Dovje	1:22	5:22	9:10	2:12	—	9:22	5:44
7:31	10:05	2:35	6:22	—	12:12	1:12	Kranjska gora	12:22	4:42	8:53	1:53	—	8:22	5:17
7:43	10:17	2:47	7:22	—	12:12	1:12	Radeče-Belapec	12:12	4:41	8:43	1:43	—	8:12	5:27
7:56	10:30	3:00	7:22	—	12:12	1:12	p. Trbiž	12:12	4:22	8:36	1:36	—	7:22	5:00
—	11:45	4:28	8:22	—	1:12	8:22	Beljak	11:12	—	—	11:56	—	3:01	3:02
—	1:47	6:22	11:22	—	6:22	6:22	Amstetten	10:27	3:46	—	—	—	3:22	3:22
* 9:22	1:47	6:22	11:22	—	6:22	6:22	Dunaj	5:22	11:35	—	—	—	10:12	10:12
9:00	6:30	3:54			10:22	10:21								

od 1. junija ob nedeljah in praznikih do Podnarta.

† Vozi ob nedeljah in praznikih od 1. junija do 10. septembra.

* Od Beljaka do sv. Mihaela je brzovlak.

Brzovlak			Poštni vlak		Postaje	Brzovlak		Poštni vlak		Mešanec	Osobni vlak	Poštni vlak
Čas odhoda	Osobni vlak	Čas odhoda	Čas odhoda	Čas odhoda		Čas odhoda						
8:25	7:05	8:40	9:30	1:15	10:30	od. Dunaj prih.	8:50	6:45	9:15	5:40	1:20	7:15
11:03	9:56	11:55	1:55	5:11	2:26	Mürzschell . . .	6:22	4:13	6:39	2:03	9:44	3:27
1:06	11:44	1:26	5:15	9:05	5:39	Gradec . . .	4:20	2:04	4:31	10:36	7:07	12:33
2:24	12:08	2:47	7:19	11:34	8:15	Maribor . . .	2:55	1:45	3:11	7:45	5:06	12:37
3:52	2:12	4:14	9:39	1:50	10:15	Celje . . .	1:27	11:32	1:34	5:26	2:32	9:46
4:05	—	* 4:26	9:55	2:03	10:29	Laški trg . . .	1:13	—	* 1:19	5:10	2:32	9:22
4:14	—	* 4:34	10:03	2:13	10:38	Rim topl. . .	1:04	—	* 1:10	5:00	2:21	9:07
4:29	2:45	4:48	10:16	2:56	11:08	Zidani most . .	12:54	11:03	1:06	4:49	2:37	8:52
—	—	—	10:31	3:07	11:18	Hrastnik . . .	—	—	—	4:23	1:30	8:14
4:45	—	—	10:36	3:15	11:25	Trbovlje . . .	12:20	—	—	4:14	1:13	8:03
4:52	—	—	10:47	3:23	11:32	Zagorje . . .	12:13	—	—	4:06	1:16	7:53
—	—	—	11:00	3:53	11:43	Sava . . .	—	—	—	3:54	1:05	7:36
5:10	—	—	11:11	3:45	11:52	Litija . . .	11:56	—	—	3:44	12:06	7:22
—	—	—	11:23	3:56	12:02	Kresnice . . .	—	—	—	3:32	12:46	7:08
—	—	—	11:37	4:09	12:14	Laze . . .	—	—	—	3:19	12:33	6:51
—	—	—	11:48	4:19	12:23	Zalog . . .	—	—	—	3:09	12:25	6:30
5:42	3:51	5:54	12:01	4:37	12:34	P. Ljubljana	11:25	9:53	11:56	2:57	12:15	6:14
5:47	3:59	5:58	12:35	4:55	12:58	o. Ljubljana	11:19	9:45	11:42	2:37	11:30	5:03
—	—	—	—	1:08	7:50	Brezovica . . .	—	—	—	2:25	—	9:03
—	—	—	1:01	5:16	1:17	Preserje . . .	—	—	—	2:15	10:59	8:54
—	—	—	1:19	5:32	1:32	Borovnica . . .	—	—	—	2:06	10:19	8:44
6:41	4:58	6:53	2:03	6:13	2:14	Logatec . . .	10:36	—	—	1:43	10:23	8:20
—	—	—	2:24	6:30	2:31	Planina . . .	—	—	—	1:30	10:08	8:08
7:02	—	—	2:36	6:43	2:43	Rakek . . .	10:19	—	—	1:21	9:55	7:59
7:18	—	7:28	3:07	7:04	3:04	Postojna . . .	10:05	—	10:30	1:03	9:35	7:42
—	—	—	3:23	7:15	3:15	Prestranek . .	—	—	—	12:50	9:24	7:29
7:45	5:43	7:54	3:44	8:05	3:36	Št. Peter . . .	9:47	8:22	10:12	12:40	9:13	7:20
8:11	6:08	8:23	4:27	8:59	4:14	Divča . . .	9:13	7:51	9:32	11:56	8:26	1:44
8:47	6:46	8:56	5:36	9:56	5:06	Nabrežina . . .	8:27	7:07	8:42	10:51	7:13	12:29
9:10	7:10	9:25	6:15	10:25	5:35	prih. Trst od.	7:55	6:35	8:10	9:55	6:00	11:10

Ljubljana-Kamnik.

Osební vlaki				Postaje	Osební vlaki				
zjtr.	pop.	zvě.	zv.*		zjtr.	pop.	zvě.	zv.*	
7 28	2 05	7 10	10 45	e. Ljubljana	p.	6 49	10 59	6 10	9 26
7 41	2 18	7 23	10 57	Tavčarjev dvor	▲	6 36	10 46	5 57	9 13
7 44	2 21	7 26	11 00	Črnuče		6 32	10 42	5 53	9 17
8 05	2 42	7 48	11 20	Trzin		6 12	10 22	5 33	9 47
8 13	2 50	7 56	11 28	Domžale		6 05	10 15	5 26	9 40
8 25	3 06	8 09	11 39	Jarše-Mengeš	▲	5 52	10 05	5 15	9 42
8 28	3 08	8 10	11 41	▼ Homeo		5 51	10 04	5 08	9 52
8 42	3 19	8 27	11 51	▼ Kamnik	e.	5 39	9 46	4 55	9 51

Ljubliana=Novomesto=Straža=Toplice.

Osební vlaki			Postaje	Osební vlaki		
zjutr.	pop.	zveč.		zjutr.	pop.	zveč.
7:17	1:05	7:28	o. Ljubljana j. k. p.	8:44	2:32	8:26
7:28	1:16	7:37	o. Ljubljana dol. kol.	8:54	2:22	8:22
7:39	1:27	7:50	o. Ljavnica (post.)	8:22	2:10	8:13
7:46	1:34	7:57	o. Škoflca	8:16	2:04	8:07
8:01	1:49	7:52	o. Vsmarje-Sap	8:02	1:50	7:53
8:09	1:57	8:02	p. o. Grosuplje	7:52	1:40	7:43
8:17	2:05	8:18	o. Zelina (post.)	7:36	1:28	7:31
8:30	2:18	8:21	o. Vlnja gora	7:25	1:15	7:18
8:41	2:29	8:22	o. Zatišca	7:13	1:05	7:06
8:55	2:43	8:46	o. St. Vid p. Z. (post.)	6:59	1:21	6:54
9:04	2:52	8:45	o. Radobova vas	6:44	1:23	6:38
9:09	3:07	9:02	o. St. Lovrena	6:31	1:23	6:26
9:22	3:10	9:13	o. Velika Loka	6:24	1:16	6:16
9:30	3:18	9:22	o. Trebnje	6:19	1:04	6:02
9:44	3:38	9:25	o. Ponikve (post.)	6:03	1:15	5:58
9:50	3:38	9:24	o. Mirna peč	5:51	1:13	5:46
10:03	3:51	9:24	p. o. Novo mesto	5:20	1:22	5:25
10:23	4:11	10:14	o. o. Strazja-Toplice	5:11	1:14	5:11
10:31	4:25			5:06	1:08	5:08
10:49	4:43					

Ljubljana-Vrhnika.

Mešanec			Postaje	Mešanec		
sjtr.	pop.	zveč.		sjtr.	dop.	zveč.
7:29	1:10	8:12	a. Ljubljana . . . P.	6:24	11:00	7:22
7:46	1:27	8:22	Brezovica . . . P.	6:18	10:44	7:14
8:01	1:42	8:47	Log (post.) . . . P.	6:03	10:29	7:02
8:13	1:54	8:22	Drenov grič . . . P.	5:21	10:17	6:27
8:23	2:04	8:28	p. Vrhnika . . . o.	5:12	10:06	6:17

Veliko zalogo absolutno zajamčenega
pristnega vina

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Izborna kvaliteta; belo po 40, do 50 kron, sortirano najfinejše do 60 kron, postavljeno v Postojno ali Ajdovščinu. Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega.

V zalogi je tudi **tropinsko žganje**. Za zadruga in večje množine **izjemne cene**, 1731 48

Za obilne naročbe se priporoča **Kmetijsko društvo v Vipavi**.

Dijaki

**se sprejmejo v zračno in
prostrano stanovanje v Sa-
lendrovih ulicah št. 6. —
1830 IV. nadstropje. 3-2**

V stanovanje in na hrano

se sprejme
gospodična iz dežele, katera obiskuje pri-
pravnico. Stanovanje je lepo, zračno in suho.
Na razpolago je tudi glasovir. — Poizve se
Prisojne ulice št. 7. I. nadstropje
(na Friskovcu). 1842 2

1821 3-3 **Le v**
Angleškem skladišču oblek

se dobé izvirno angleški
površniki, športne suknje, telovniki
derby, športnih oblek in sako-oblek.

Tudi izvirno angleški
paletoti poldolgi, ovratniki, jopci,
damski kostumi, krila in krasne
bluze. Največja izbira deških oblek
in otroških kostumov.

Vse se prodaja po čudovito nizkih cenah.
O. Bernatovič, Ljubljana, Glavni trg 5.

Ernest Hammerschmidta nasledniki
Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin

1980c 34-27

Liubliana

Valvasorjev trg 6. Prešernove ulice 50.

Velika zaloga

blagajnic in denarnic ter vseh v železninsko stroko spadajočih predmetov.

Cene nizke!

Proda se

hiša, vili podobna, obstoječa iz štirih sob kuhinje in z vsemi drugimi pritiklinami ter sadnim in cvetličnim vrtom, stoječa 14 let. Hiša je pripravna tudi za trgovino. Ponudbe se pošiljajo pod **„Vila“ 1905,** 19837 Krani poste restante. 2-2

D i j a k i

se sprejemo na
stanovanje
in po dogovorjenju tudi **na hrano.**
Več se izve **Francovo nabrežje 7,**
III. nadstropje. 1831 3-3

Otvoritveno naznanilo.

V nedeljo, dné 10. septembra 1905

otvoritev
nove umetniške razstave
Panorama = Kosmorama

v Ljubljani, na Dvorskem trgu št. 3.

(Pod „Narodno kavarno“.) 1833 3-2

===== Stalna razstava =====
odlikovanih izvirnih stereogramov na steklu.

Vsak teden nova serija.

Potovanje po vesoljnem svetu.

Zanimivost prve vrste. Električna razsvetljava.

Ogleda se lahko vsak dan od 9.—12. ure dopoldne
in od 2.—9. ure zvečer.

Vstopnina 30 vin. Dijaki, otroci in vojaki 20 vin. V abonementu 10 vstopnic 2 K. Dijaki, otroci in vojaki 1 K 50 vin.

Od dné 10.—17. septembra:

Vzhodna Sibirija, Vladivostok,
Prekosibirska železnica, Amur
Irkutsk i. t. d.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri tvebanjih pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promete za vsako tvebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
L. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, L. Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 18 150—97